ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αναπτυξιακή Ηρακλείου HERAKLION DEVELOPMENT AGENCY

# ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

# ΤΑΠΤοΚ LEADER ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

# 2023-2027

LEADER Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

## ΟΜΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ

## ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Π3-77-4.1
«ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» ΤΟΥ ΣΣ ΚΑΠ.

Στήριξη για την υλοποίηση δράσεων υπό την τοπική στρατηγική ανάπτυξης για πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα/ εκπαίδευσης/ συνεργασίας

**Κωδικός Πρόσκλησης ΟΠΣΚΕ: Π3-77-4.1_EL045_ΙΔ_2026_1**

**ΑΡΧΑΝΕΣ, 2026**

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

1.1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

1.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

1.3 ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1-7.3

1.4 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ

**2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

2.2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

**3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

3.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

3.3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

**4. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

**5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ**

# 1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

## 1.1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

*(Σύμφωνα με τα άρθρα 6Α, 13 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης και την εγκύκλιο 176756/06-07-2026)*

1. Υποβολή αίτησης στήριξης στο πληροφοριακό σύστημα ΟΠΣΚΕ

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν, μετά τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, να υποβάλλουν αιτήσεις στήριξης μέσω του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣΚΕ) κατά το χρονικό διάστημα υποβολής αιτήσεων που αναφέρεται στην πρόσκληση. Λεπτομέρειες σχετικά με την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, καθώς και πληροφορίες αναφορικά με τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτές, περιγράφονται στη διαδικασία Ι.2.2 του ΣΔΕ και στο Παράρτημα ΙΙΙ.Β.3 «Εγχειρίδιο Υποβολής Αίτησης Στήριξης Π3-77-4.1_ΙΔΧ_V1».

2. Περιορισμοί υποβολής αιτήσεων στήριξης

**Επιτρέπεται** η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά Τοπικό Πρόγραμμα (ΤΠ), με εξαίρεση τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού.

**Δεν επιτρέπεται** η υποβολή αιτήσεων στήριξης σε διαφορετικά Τοπικά Προγράμματα (ΤΠ), για την ίδια υπο-παρέμβαση, με το ίδιο ΑΦΜ, στο πλαίσιο του ίδιου κύκλου προσκλήσεων, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α΄ και Β' βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και φορέων που υλοποιούν πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα.

Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τις υποπαρεμβάσεις Π3-77-4.1-7.1 και Π3-77-4.1-7.3.

Για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παραπάνω παραγράφου, επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο της ίδιας υπο-παρέμβασης ανά ΤΠ αλλά διαφορετικής πρόσκλησης, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα νομικά πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά ποσοστό 100% για όλη την προγραμματική περίοδο, καθώς και ο συνολικός προϋπολογισμός των πράξεων δεν υπερβαίνει τα όρια, του άρθρου 7 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης, όπως εκάστοτε ισχύει.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις, δεν ισχύουν για πράξεις που υλοποιούνται σε περιοχές που έχουν πληγεί πρόσφατα από **φυσικές καταστροφές** (περίοδος εμφάνισης γεγονότος μικρότερη των δύο ετών) ή για πράξεις κοινωνικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις αυτές ο συνολικός προϋπολογισμός ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να φτάσει σωρευτικά το ποσό των 800.000€ για πράξεις δημοσίου χαρακτήρα ή το ποσό των 600.000€ για πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα, τηρώντας το ανώτατο όριο ανά πρόσκληση.

3. Περιεχόμενα και δικαιολογητικά αίτησης στήριξης

- Η αίτηση στήριξης απαρτίζεται από:
  i. Την αίτηση στήριξης (ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΚΕ).
  ii. Το Έντυπο «Αναλυτική Περιγραφή της Πρότασης» και τον αιτούμενο αναλυτικό προϋπολογισμό xls (βάσει υποδειγμάτων Α.2 και Α.2.β της πρόσκλησης)
  iii. την Υπεύθυνη Δήλωση υποψήφιου δικαιούχου (βάσει υποδείγματος Α.3 της πρόσκλησης),
  iv. το έντυπο Μελέτη Βιωσιμότητας (συμπληρώνεται σε συγκεκριμένες υπο-παρεμβάσεις),
  v. τα δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ,
- Η αίτηση στήριξης περιλαμβάνει:

i. στοιχεία του αιτούντος,
ii. στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του έργου, εκτός άυλων ενεργειών,
iii. στοιχεία σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, όπου απαιτείται
iv. περιγραφή της προτεινόμενης πράξης,
v. αναλυτικό προϋπολογισμό της προτεινόμενης πράξης,
vi. στοιχεία για την παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελέσματος ανά υπο-παρέμβαση,
vii. ειδικές πληροφορίες σχετικά με την προτεινόμενη πρόταση ανάλογα με την υπο-παρέμβαση στην οποία υποβάλλεται η αίτηση στήριξης,
viii. δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών (με εξαίρεση τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 7 του άρθρου 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης).
ix. τεκμηρίωση του είδους και του ύψους των δαπανών, ώστε να συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και την λειτουργικότητα του επενδυτικού σχεδίου,
x. υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου ότι θα διευκολύνει κάθε έλεγχο από την ΟΤΔ και από τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

Το σύνολο των υποχρεωτικών δικαιολογητικών ανά υπο-παρέμβαση αναλύονται στο παράρτημα ΙΙΙ.Β.1 της πρόσκλησης.

4. Σύγκρουση συμφερόντων

Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται στις κάτωθι περιπτώσεις:

α. Όταν δικαιούχος είναι η ίδια η ΟΤΔ.
β. Όταν δικαιούχος είναι Μέλος ΟΤΔ .
γ. Όταν μέλη του υπηρεσιακού πυρήνα ή εργαζόμενοι του Φορέα που συστήνει την ΟΤΔ σχετίζονται με τον δικαιούχο της πράξης.
δ. Όταν τα νομικά πρόσωπα που έχουν συστήσει την ΟΤΔ παρέχουν σε δυνητικούς δικαιούχους ΟΤΑ και φορείς τους καθώς και σε ΝΠΔΔ, υπηρεσίες που σχετίζονται με την ωρίμανση των έργων για υποβολή προτάσεων ένταξης στο πρόγραμμα.

Στις περιπτώσεις που υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, η ΟΤΔ διαβιβάζει το αίτημα του δικαιούχου, με τυχόν παρατηρήσεις και τα συνημμένα σε αυτό δικαιολογητικά, στον αρμόδιο κατά περίπτωση ΕΦ.

Όταν η ΟΤΔ είναι δικαιούχος και υλοποιεί πράξεις, σύμφωνα με τη τοπική στρατηγική πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής του διαχωρισμού των καθηκόντων.

### 1.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να επιλέξει στο ΟΠΣΚΕ από τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών αυτές που αντιστοιχούν στις δαπάνες που περιλαμβάνονται στην αίτηση στήριξης (αίτηση χρηματοδότησης), ανά υπο-παρέμβαση, όπως αναλύονται στο Κεφάλαιο 1 της Πρόσκλησης.

- 02.06. Λοιπό Εξοπλισμό επιχείρησης (στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνεται και η δαπάνη αγοράς οχήματος)
- 02.20. Παραγωγικό & Μηχανολογικό Εξοπλισμό
- 03.01. Αγορά μη οικοδομημένης η/και οικοδομημένης γης
- 03.13. Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλων χώρος
- 04.10. Μελέτες / έρευνες αγοράς (στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και τυχόν δαπάνες προβολής – προώθησης)
- 04.12. Τεχνική υποστήριξη για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου

- 04.34 Κατ' αποκοπή δαπάνες για εκπαίδευση και συνεργασία

Οι κατηγορίες δαπάνης που θα επιλεγούν θα πρέπει να αντιστοιχούν στη δαπάνη που αναγράφεται στον τίτλο της.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης ο αρμόδιος Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) υποχρεούται να επιβεβαιώσει ότι ο δυνητικός δικαιούχος έχει επιλέξει τη σωστή κατηγορία δαπάνης, ανάλογα με τις αιτούμενες δαπάνες της αίτησης στήριξης.

### 1.3 ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1-7.3

Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.3 οι αιτήσεις στήριξης υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.2/3. Σε περίπτωση που οι δυνητικοί δικαιούχοι είναι άτυπες επιχειρηματικές μορφές, για την υποβολή της αίτησης στήριξης τότε και μόνο γίνεται χρήση/ καταχώριση πολλαπλών ΑΦΜ (του συνόλου των φορέων που αποτελούν το συνεργατικό σχήμα). Παράλληλα, κάθε δικαιούχος – φορέας διατηρεί την ευθύνη εξολοκλήρου για το επιμέρους τμήμα του έργου που δεσμεύεται να υλοποιήσει και απορρέει από το συμφωνητικό σύμπραξης/ συνεργασίας.

Για τις αιτήσεις στήριξης που θα υποβληθούν στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.2/3 και αφορούν «Έξυπνα Χωριά» αποστέλλεται σχετικό ερώτημα στην ΕΥΕ ΠΑΑ από την ΟΤΔ, κατά την αξιολόγηση της πρότασης. Η ΕΥΕ ΠΑΑ είναι αρμόδια να καθορίσει σε ποια από τις δύο υπο-παρεμβάσεις η εν λόγω πράξη δύναται να ενταχθεί. Το απαντητικό έγγραφο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης και η ΟΤΔ προβαίνει ακολούθως στις απαραίτητες ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ σύμφωνα με το «Εγχειρίδιο Υποβολής Αίτησης Στήριξης Παρέμβασης Π3-77-4.1 για πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα/ εκπαίδευσης/ συνεργασίας».

### 1.4 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ (ΠΟΣΟΣΤΩΣΗ) ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ

Οι περιορισμοί που αναφέρονται στα άρθρα 7, 9, 14Γ της υπ.αριθμ 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης και τα οριζόμενα ανά υπο-παρέμβαση στο κεφάλαιο 1 της πρόσκλησης, ελέγχονται στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αίτησης στήριξης.

Ο υπολογισμός του ποσοστού των αναφερόμενων στα παραπάνω άρθρα δαπανών επί του συνολικού προϋπολογισμού, πραγματοποιείται με βάση τις **εγκεκριμένες** δαπάνες και όχι τις αιτούμενες δαπάνες.

Ειδικότερα ισχύουν τα κάτωθι:

- για την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.7, δεν μπορούν να είναι επιλέξιμες πράξεις που περιλαμβάνουν λοιπές δαπάνες που δεν σχετίζονται με την εξοικονόμηση νερού ή μείωση ενέργειας σε ποσοστό άνω του **10%** του συνολικού προϋπολογισμού,
- σε περίπτωση που στην αίτηση στήριξης προβλέπεται δαπάνη για την αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από το **10%** του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι σε εφαρμογή των προβλεπόμενων στα άρθρα 7, 9, 14Γ της υπ.αριθμ 161876/02-06-2026 κοινής απόφασης ο υπολογισμός του ποσοστού δαπανών επί του συνολικού προϋπολογισμού πραγματοποιείται με βάση τις **αιτούμενες** δαπάνες και όχι τις εγκεκριμένες δαπάνες, για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- η δαπάνη μελέτης για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου καθώς και οι δαπάνες προβολής και προώθησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν αθροιστικά το **12%** του **αιτούμενου** προϋπολογισμού της πράξης. Για ειδικές κατηγορίες πράξεων, το ποσοστό δύναται να διαφοροποιηθεί μόνο μετά τη σχετική γνωμοδότηση της ΕΥΕ ΠΑΑ,

- το ύψος των δαπανών για την αγορά οχημάτων, δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό **30%** του **αιτούμενου** προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης.

## 2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

### 2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

| α/α | Κριτήρια επιλεξιμότητας | ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ | | | Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|---|
| | | ΝΑΙ | ΟΧΙ | Δ/Α | |
| **Εμπρόθεσμη υποβολή αίτησης στήριξης** | | | | | |
| 1 | Η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση. | | | | Χρονοσήμανση υποβληθείσας αίτησης στήριξης στο ΟΠΣΚΕ (ημερομηνία και ώρα **οριστικοποίησης**). |
| **Επιλεξιμότητα προτεινόμενης πράξης** | | | | | |
| 2 | Η πρόταση είναι στοχευμένη και συμβάλλει στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής. | | | | Αίτηση στήριξης και συνημμένα αυτής |
| 3 | Η πρόταση είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το LEADER. | | | | Αίτηση στήριξης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 4 | Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης. | | | | Αίτηση στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης |
| 5 | Η αίτηση στήριξης, σύμφωνα με το φυσικό αντικείμενο και τις αιτούμενες δαπάνες, έχει υποβληθεί στη σωστή υπο-παρέμβαση. | | | | Αίτηση στήριξης |
| 6 | Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης του τοπικού προγράμματος. Εξαιρείται η κατηγορία 2, όπου οι ωφελούμενοι οφείλουν να δραστηριοποιούνται/να διαθέτουν εγκατάσταση εντός της περιοχής παρέμβασης. | | | | Αίτηση στήριξης,<br>τοπογραφικό διάγραμμα (αν απαιτείται) αποδεικτικά κατοχής – κτήσης ή οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο χωροθέτησης υλοποίησης της πράξης |
| 7 | Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο. | | | | Αίτηση στήριξης,<br>Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης |

| α/α | Κριτήρια επιλεξιμότητας | ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ | | | Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|---|
| | | ΝΑΙ | ΟΧΙ | Δ/Α | |
| 8 | Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο. | | | | Αίτηση στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης |
| 9 | Το φυσικό αντικείμενο της πράξης δεν έχει περαιωθεί / ολοκληρωθεί πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης και το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης και για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό όπου διαπιστώνεται η λειτουργία της επένδυσης, σύμφωνα με την παρ. 2 σημείο Β άρθρου 9 της 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση,<br>Φωτογραφική Τεκμηρίωση<br>Αναλυτικός προϋπολογισμός αίτησης στήριξης και<br>Σχετικά παραστατικά υλοποιημένων δαπανών πράξης |
| 10 | Υποβλήθηκε το πολύ μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση. Δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ. | | | | Αίτηση Στήριξης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 11 | Στις περιπτώσεις μετεγκατάστασης, η πράξη συνοδεύεται από εκσυγχρονισμό ή επέκταση. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 12 | Επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών βάσει του οδηγού απλοποιημένου κόστους ή μέσω της υποβολής σχετικών προσφορών, όπως προβλέπεται στο άρθρο το άρθρο 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης, κατά περίπτωση. | | | | Εφαρμογή μελέτης απλοποιημένου κόστους στον αιτούμενο προϋπολογισμό και προσκόμιση οικονομικών προσφορών για δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται στην εν λόγω μελέτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Οδηγό. |

| α/α | Κριτήρια επιλεξιμότητας | ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ | | | Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|---|
| | | ΝΑΙ | ΟΧΙ | Δ/Α | |
| 13 | Οι δαπάνες της πρότασης ή μέρος αυτών δεν έχουν τύχει χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στην τρέχουσα ή προηγούμενη περίοδο. | | | | Αίτηση Στήριξης,<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 14 | Το φυσικό αντικείμενο (πάγια στοιχεία) πράξεων εκσυγχρονισμού που επιχορηγήθηκε κατά το παρελθόν, συμπεριλαμβανομένου του μηχανολογικού εξοπλισμού της πρότασης προς αντικατάσταση, έχει αποσβεστεί και έχει παρέλθει η περίοδος μακροχρονίων υποχρεώσεων. | | | | Αίτηση στήριξης,<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 15 | Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης, πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 69945/14.03.2025 (Α΄ 1573) αλλά και ειδικότερα αναφορικά με ίδρυση, τους όρους της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης. | | | | Αίτηση στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης,<br>Αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια και δικαιολογητικά.<br>**Οικοδομική άδεια, συνοδευόμενη από όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις, σε περίπτωση ίδρυσης υποδομών διανυκτέρευσης.** |
| 16 | Για την κατηγορία υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7 το υποψήφιο συνεργατικό σχήμα φορέων απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία μέλη. | | | | Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για την συνεργασία.<br>**Για την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.1 απαιτούνται τουλάχιστον πέντε μέλη** |
| 17 | Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.1 οι δυνητικοί δικαιούχοι αποτελούν τυπικές επιχειρηματικές μορφές. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης,<br>Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού με μέλη επιχειρήσεις. |
| 18 | Υπάρχει Μελέτη Βιωσιμότητας (όπου απαιτείται) και αποδεικνύεται η βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης. | | | | Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης,<br>Μελέτη Βιωσιμότητας προτεινόμενης πράξης σύμφωνα με το υπόδειγμα. |

| α/α | Κριτήρια επιλεξιμότητας | ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ | | | Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|---|
| | | ΝΑΙ | ΟΧΙ | Δ/Α | |
| 19 | Το έργο είναι σύμφωνο με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή του εθνικό δίκαιο. | | | | Αίτηση Στήριξης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 20 | Η πρόταση λαμβάνει υπόψη την αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει" και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου<br>Έλεγχος της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, όπου απαιτείται (σύμφωνα με τα οριζόμενα στη λίστα δικαιολογητικών). |
| 21 | Διασφαλίζονται τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ε.Ε. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| 22 | Η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (εφόσον απαιτείται). | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Αιτούμενες δαπάνες<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου<br>Μελέτη προσβασιμότητας (τεχνική έκθεση και αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια), σύμφωνα με το συνημμένο της πρόσκλησης "Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία" |
| 23 | Πληρούνται οι προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 για τις υπο-παρεμβάσεις που υλοποιούνται με αυτόν. | | | | Αίτηση στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου και σχετικά δικαιολογητικά<br>Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ<br>Υπεύθυνη Δήλωση de minimis |
| 24 | Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει προβεί σε ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες ένταξης. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου και σχετικά δικαιολογητικά |

| α/α | Κριτήρια επιλεξιμότητας | ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ | | | Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|---|
| | | ΝΑΙ | ΟΧΙ | Δ/Α | |
| 25 | Τηρούνται λοιποί όροι επιλεξιμότητας όπως ορίζονται στην πρόσκληση. | | | | Αίτηση Στήριξης, Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης και σχετικά δικαιολογητικά<br>Αιτούμενος προϋπολογισμός (το 10% των δαπανών του έργου θα πρέπει να αφορά σε δαπάνες προστασίας του περιβάλλοντος, ή/και εξοικονόμησης ενέργειας/ νερού, ή /και καινοτομίας, κατά περίπτωση) κ.λπ. |
| 26 | Στην αίτηση στήριξης δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία. | | | | Αίτηση Στήριξης και Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| **Πληρότητα Πρότασης** | | | | | |
| 27 | Η αίτηση στήριξης συντάχθηκε σύμφωνα με τα υποδείγματα της πρόσκλησης και είναι πλήρης. | | | | Αίτηση Στήριξης,<br>Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης και σχετικά δικαιολογητικά |
| 28 | Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας και η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής. | | | | Αίτηση Στήριξης, Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης<br>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης ωριμότητας πράξης (άδειες, εγκρίσεις κλπ) |
| **Ίδια Συμμετοχή** | | | | | |
| 29 | Ο υποψήφιος δικαιούχος αποδεικνύει την ύπαρξη ιδίας συμμετοχής σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα. | | | | Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου και σχετικά δικαιολογητικά όπως περιγράφονται παρακάτω στην ανάλυση του κριτηρίου. |
| **Επιλεξιμότητα δυνητικού δικαιούχου** | | | | | |

| α/α | Κριτήρια επιλεξιμότητας | ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ | | | Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|---|
| | | ΝΑΙ | ΟΧΙ | Δ/Α | |
| 30 | Ο υποψήφιος δικαιούχος κατά περίπτωση έχει μορφή σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινή απόφαση (άρθρο 8) και στη σχετική πρόσκληση. | | | | Αίτηση Στήριξης Αναλυτική Περιγραφή της Πρότασης<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου<br>Σχετικά δικαιολογητικά (καταστατικό, συμφωνητικό συνεργασίας κλπ) |
| 31 | Για υφιστάμενες επιχειρήσεις εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία του υποψήφιου φορέα. | | | | Αίτηση Στήριξης<br>Αναλυτική Περιγραφή της Πρότασης,<br>Άδεια λειτουργίας και σχετικά δικαιολογητικά |
| **Ιδιοκτησιακό καθεστώς** | | | | | |
| 32 | Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του γηπέδου/οικοπέδου/ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης. | | | | Αποδεικτικά κατοχής/ χρήσης κατά περίπτωση του ακινήτου στο οποίο θα υλοποιηθεί η πράξη.<br>Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου |
| **Εμπρόθεσμη υποβολή συμπληρωματικών/ διευκρινιστικών στοιχείων** | | | | | |
| 33 | Στην περίπτωση που ζητήθηκε η υποβολή από το δυνητικό δικαιούχο διευκρινιστικών στοιχείων, αυτά υποβλήθηκαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας. | | | | Έγγραφο (απαντητικό) διευκρινιστικών στοιχείων και σχετικά δικαιολογητικά |

## 2.2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η αίτηση στήριξης θα πρέπει να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, εκτός αυτών που δεν αφορούν (δεν σχετίζονται με την προτεινόμενη πράξη).

Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή/και όσοι δεν προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, **απορρίπτονται**.

**Κριτήριο 1: Η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση.**

Εξετάζεται η εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στην προθεσμία που ορίζεται από την πρόσκληση. Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν να οριστικοποιήσουν την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στήριξης εμπρόθεσμα.

Κάθε αίτηση στήριξης, με την εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της, λαμβάνει αυτόματα σχετική χρονοσήμανση στο ΟΠΣΚΕ (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης). Σε περίπτωση υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της αίτησης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική - οριστική υποβολή. Αιτήσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα αξιολογούνται.

**Κριτήριο 2: Η πρόταση είναι στοχευμένη και συμβάλλει στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο και οι στόχοι της προτεινόμενης πρότασης ως προς την επίτευξη των στόχων και την κάλυψη των ιεραρχημένων αναγκών όπως αυτές περιγράφονται στην τοπική στρατηγική του Τοπικού Προγράμματος, που αναλύεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.Β.13 της παρούσας πρόσκλησης.

**Κριτήριο 3: Η πρόταση είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το LEADER.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο και οι στόχοι της προτεινόμενης πρότασης ως προς την επίτευξη των στόχων και την κάλυψη των αναγκών όπως αυτά περιγράφονται στο ΣΣ ΚΑΠ, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ.Β.17 της παρούσας πρόσκλησης.

Επιπλέον εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου: «Η προτεινόμενη πράξη είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ και ειδικότερα της παρέμβασης Π3-77-4.1 LEADER, καθώς συμβάλλει στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στις ανάγκες του Τοπικού Προγράμματος.».

**Κριτήριο 4: Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης ως προς την περιγραφή, τους όρους και τους περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης σύμφωνα με την ανάλυση αυτής, στην πρόσκληση και στο θεσμικό πλαίσιο.

Επιπλέον εξετάζεται η ύπαρξη των σχετικών αναφορών στην Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου:

*α) «Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης και των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/2115 και 2023/2831 (De Minimis), κατά περίπτωση.*

*β) Δεν πραγματοποιήθηκαν ενέργειες που να αφορούν το επενδυτικό σχέδιο (έναρξη υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου) πριν από το χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών, ήτοι πριν την 01.01.2023.*

*γ) Δεσμεύομαι ότι οι προβλεπόμενες δαπάνες της εν λόγω πράξης, ή μέρος αυτών, δεν έχουν τύχει ούτε θα τύχουν χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.»*

**Κριτήριο 5: Η αίτηση στήριξης, σύμφωνα με το φυσικό αντικείμενο και τις αιτούμενες δαπάνες, έχει υποβληθεί στη σωστή υπο-παρέμβαση.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης ως προς την ορθή επιλογή της υπο-παρέμβασης.

**Η ορθή επιλογή της υπο-παρέμβασης αποτελεί ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου** καθώς αποτελεί πρωταρχικό στοιχείο υποβολής και συνδέεται με όλο τον σχεδιασμό της πρότασης. Σε περίπτωση υποβολής της αίτησης στήριξης σε λάθος υπο–παρέμβαση η αίτηση στήριξης **απορρίπτεται**, **καθώς δεν είναι επιτρεπτή η μεταβολή της επιλογής της υπο-παρέμβασης.**

**Κριτήριο 6: Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης του τοπικού προγράμματος. Εξαιρείται η κατηγορία 2, όπου οι ωφελούμενοι οφείλουν να δραστηριοποιούνται/ να διαθέτουν εγκατάσταση εντός της περιοχής παρέμβασης.**

Εξετάζεται η χωροθέτηση της προτεινόμενης πρότασης σύμφωνα με σχετικά επισυναπτόμενα δικαιολογητικά, όπως τοπογραφικό διάγραμμα, τίτλος χρήσης ή κτήσης του ακινήτου κλπ, η οποία θα πρέπει να βρίσκεται εντός της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση. Στις περιπτώσεις άυλων ενεργειών εξετάζεται η περιοχή την οποία αφορούν.

**Κριτήριο 7: Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.**

Εξετάζεται αν το φυσικό αντικείμενο του έργου, που προκύπτει από την περιγραφή, τις μελέτες, τον αιτούμενο προϋπολογισμό κ.λπ. είναι ολοκληρωμένο και λειτουργικό σε σχέση με τη φύση και τον σκοπό του προτεινόμενου έργου.

Ο χαρακτηρισμός ως «ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο» αφορά στο σύνολο των δαπανών της προτεινόμενης πρότασης και δεν νοείται ως αυτοτελής μια πράξη κατά την οποία υλοποιείται στο LEADER μόνο μέρος αυτής. Ως εκ τούτου δε θεωρείται ολοκληρωμένη μια πράξη της οποίας ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας επιτυγχάνεται μέσω συμπληρωματικής χρηματοδότησης από ιδίους πόρους ή άλλο πρόγραμμα.

Εξετάζεται η τήρηση των όρων επιλεξιμότητας της υπ’ αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης καθώς και της σχετικής εγκυκλίου για την υλοποίηση έργων ιδιωτικού χαρακτήρα, εκπαίδευσης και συνεργασίας.

Σημειώνεται ότι οι κάθε είδους μελέτες δεν μπορούν να αποτελέσουν από μόνες τους επιλέξιμη πράξη. Εξαίρεση αποτελούν τα σχέδια δράσης που συνιστούν ολοκληρωμένη πράξη των υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7.1 και Π3-77-4.1-7.3, για τα οποία δεν απαιτείται η διενέργεια επιπλέον δαπανών.

**Κριτήριο 8: Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο.**

Εξετάζεται ο αναλυτικός αιτούμενος προϋπολογισμός της προτεινόμενης πρότασης, ο οποίος δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 1 της πρόσκλησης (πεδίο «επιλέξιμες δαπάνες»).

**Κριτήριο 9: Το φυσικό αντικείμενο της πράξης δεν έχει περαιωθεί / ολοκληρωθεί πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης και το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης, και για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό όπου διαπιστώνεται η λειτουργία της επένδυσης, σύμφωνα με την παρ. 2 σημείο Β άρθρου 9 της υπ’ αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης**

Εξετάζονται οι πίνακες 5$^{α}$ «ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ)» και 5β «ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ» της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης ως προς τις συνολικές αιτούμενες δαπάνες.

Απαιτείται η επισύναψη των σχετικών παραστατικών και επιπλέον η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ότι: «Δεν έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης (η πράξη δεν έχει περατωθεί φυσικά ούτε έχει εκτελεστεί πλήρως).»

**Κριτήριο 10: Υποβλήθηκε το πολύ μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση. Δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ.**

Εξετάζεται η υποβολή περισσότερων από μια αιτήσεων στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά τοπικό πρόγραμμα.

Δεν αφορά τις υπο–παρεμβάσεις Π3-77-4.1-7.2 και Π3-77-4.1-7.3, όπου εξετάζεται το ίδιο σχήμα εταίρων ανά υπο-παρέμβαση.

Επιπλέον εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ότι: «Δεν έχω υποβάλει περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ και τηρούνται οι όροι του άρθρου 13 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης.»

**Κριτήριο 11: Στις περιπτώσεις μετεγκατάστασης, η πράξη συνοδεύεται από εκσυγχρονισμό ή επέκταση.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης και ειδικότερα ο αναλυτικός προϋπολογισμός της αίτησης στήριξης προκειμένου να διαπιστωθεί αν η πράξη αφορά και σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση, καθώς η απλή μετεγκατάσταση δεν είναι επιλέξιμη.

Επιπλέον εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ότι: «Η προτεινόμενη πράξη δεν αφορά σε απλή μετεγκατάσταση, χωρίς εκσυγχρονισμό ή επέκταση.»

**Κριτήριο 12: Επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών βάσει του οδηγού απλοποιημένου κόστους ή μέσω της υποβολής σχετικών προσφορών, όπως προβλέπεται στο άρθρο το άρθρο 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης, κατά περίπτωση.**

Εξετάζεται η υποβολή παραστατικών τεκμηρίωσης εύλογου κόστους σύμφωνα με το άρθρο 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης γίνεται η επαλήθευση του εύλογου κόστους από τους εισηγητές αξιολόγησης και η αποτύπωση των αποτελεσμάτων αυτής.

Δεν απαιτείται η απόδειξη εύλογου κόστους στις περιπτώσεις που έχουν εφαρμογή οι οδηγοί απλοποιημένου κόστους. Στις περιπτώσεις αυτές εξετάζεται η δήλωση δαπανών ως προς τη συμβατότητά τους με τους οδηγούς από την ΟΤΔ.

**Κριτήριο 13: Οι δαπάνες της πρότασης ή μέρος αυτών δεν έχουν τύχει χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στην τρέχουσα ή προηγούμενη περίοδο.**

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ότι: «Δεσμεύομαι ότι οι προβλεπόμενες δαπάνες της εν λόγω πράξης, ή μέρος αυτών, δεν έχουν τύχει ούτε θα τύχουν χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου».

Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του Οδηγού για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών (red flags) κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ.

**Κριτήριο 14: Το φυσικό αντικείμενο (πάγια στοιχεία) πράξεων εκσυγχρονισμού που επιχορηγήθηκε κατά το παρελθόν, συμπεριλαμβανομένου του μηχανολογικού εξοπλισμού της πρότασης προς αντικατάσταση, έχει αποσβεστεί και έχει παρέλθει η περίοδος μακροχρονίων υποχρεώσεων.**

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου: «Το φυσικό αντικείμενο (πάγια στοιχεία) πράξεων εκσυγχρονισμού που επιχορηγήθηκε κατά το παρελθόν, συμπεριλαμβανομένου του μηχανολογικού εξοπλισμού της πρότασης προς αντικατάσταση, έχει αποσβεστεί και έχει παρέλθει η περίοδος μακροχρονίων υποχρεώσεων».

Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του Οδηγού για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών (red flags) κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ.

**Κριτήριο 15: Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης, πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 69945/14.03.2025 (Α΄ 1573) αλλά και ειδικότερα αναφορικά με ίδρυση, τους όρους της 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης,**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης ως προς τους όρους και τους περιορισμούς του παραπάνω θεσμικού πλαισίου, όπως ισχύει.

Επιπρόσθετα εξετάζεται η προσκόμιση οικοδομικής άδειας **συνοδευόμενη από όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις, στις περιπτώσεις ίδρυσης** υποδομών διανυκτέρευσης (μόνο σε ορεινές περιοχές), τα αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια, καθώς και κάθε άλλο σχετικό δικαιολογητικό με την υποβολή της αίτησης στήριξης.

**Κριτήριο 16: Για την κατηγορία υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7 τα υποψήφια συνεργατικά σχήματα φορέων απαρτίζονται από τουλάχιστον τρία μέλη.**

Εξετάζονται τα σχετικά υποβληθέντα δικαιολογητικά (καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για τη συνεργασία) που τεκμηριώνουν τον αριθμό των συνεργαζόμενων μελών που υποβάλλουν αίτηση στήριξης στο πλαίσιο της κατηγορίας Π3-77-4.1-7.

Ειδικότερα για την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.1 απαιτείται το υποψήφιο συνεργατικό σχήμα να απαρτίζεται από **πέντε (5)** συνεργαζόμενα μέλη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Τοπικό Πρόγραμμα.

**Κριτήριο 17: Στην υπο- παρέμβαση Π3-77-4.1-7.1 οι δυνητικοί δικαιούχοι αποτελούν τυπικές επιχειρηματικές μορφές.**

Εξετάζεται η νομική μορφή στο καταστατικό ή στο σχέδιο καταστατικού του συνεργατικού σχήματος, καθώς και η νομική μορφή των συνεργαζόμενων μελών (μόνο επιχειρήσεις).

**Κριτήριο 18: Υπάρχει Μελέτη Βιωσιμότητας (όπου απαιτείται) και αποδεικνύεται η βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης.**

Εξετάζεται η ορθότητα, η πληρότητα, η ρεαλιστικότητα της μελέτης βιωσιμότητας της προτεινόμενης πράξης και τεκμαίρεται η βιωσιμότητα αυτής. Για την ορθή συμπλήρωση της μελέτης βιωσιμότητας πρέπει να ληφθούν υπόψη τα οριζόμενα στο άρθρο 24 «Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις Δικαιούχων» της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης.

Δεν απαιτείται υποβολή μελέτης βιωσιμότητας για τις πράξεις των υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-2.2, -2.3, -7.1 και -7.3.

**Κριτήριο 19: Το έργο είναι σύμφωνο με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης, τα συνημμένα δικαιολογητικά ως προς τη συμφωνία τους με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, καθώς και η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου ότι:

*α) «Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης ελήφθησαν υπόψη και έγιναν αποδεκτοί όλοι οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι υποχρεώσεις που αναφέρονται στη σχετική πρόσκληση, στα παραρτήματα και στα συνημμένα αυτής, καθώς και το σχετικό εθνικό και ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο.*

*β) Η προτεινόμενη πράξη είναι σύμφωνη με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή της εθνικό δίκαιο.».*

**Κριτήριο 20: Η πρόταση λαμβάνει υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.**

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου: «Το έργο λαμβάνει υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.» ή/και η

προσκόμιση περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, όπου απαιτείται (ή η δέσμευση στην Υπεύθυνη Δήλωση ότι θα προσκομιστεί), σύμφωνα με το σχετικό εθνικό και κανονιστικό θεσμικό πλαίσιο.

**Κριτήριο 21: Διασφαλίζονται τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ε.Ε.**

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου, σύμφωνα και με το έντυπο «Λίστα για Θεμελιώδη Δικαιώματα», ότι:

α) «Έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρηθούν στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και ιδίως αυτών που προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαιώνω ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» που περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση.» και

β) δεσμεύομαι ότι κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου θα προασπιστεί η ισότητα των φύλων και θα αποτραπεί κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

**Κριτήριο 22: Η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (εφόσον απαιτείται).**

Με βάση την αρχή του μη αποκλεισμού, η πράξη οφείλει να δίνει την δυνατότητα πρόσβασης σε ΑμεΑ σε όλες τις υπηρεσίες που προσφέρει. Για παράδειγμα στην περίπτωση τουριστικής κατοικίας τύπου μεζονέτας, αν ο επενδυτής επιλέξει να προσφέρει πρόσβαση σε ΑμεΑ στο ισόγειο, θα πρέπει οι προσφερόμενες υπηρεσίες του ισογείου να είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές του ορόφου. Έτσι, αν ο όροφος έχει σάουνα και το ισόγειο υστερεί, ο δικαιούχος οφείλει να προσφέρει ειδικό αναβατόριο για ΑμεΑ, για την πρόσβασή τους στον όροφο. Σε κάθε περίπτωση η πράξει οφείλει να δίνει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης/πρόσβασης σε ΑμεΑ σε περιπτώσεις όπως: πρόσβαση κατά την είσοδο, πρόσβαση σε τουαλέτα, σε εξωτερικούς χώρους, σε κοινόχρηστους χώρους, σε χώρους αναμονής σε περίπτωση κινδύνου, σε ηλεκτρονικές ιστοσελίδες και ηλεκτρονικά περιβάλλοντα.

Τονίζεται ότι για να πληρείται το κριτήριο επιλεξιμότητας θα πρέπει είτε να υπάρχουν ήδη οι υποδομές προσβασιμότητας ΑμεΑ, είτε να προβλέπεται ότι θα κατασκευαστούν, είτε να μην απαιτούνται λόγω της φύσης της επένδυσης.

Επομένως εξετάζονται, όπου απαιτείται από τον νόμο και ανάλογα με τη φύση της πράξης, η αίτηση στήριξης, οι σχετικές αιτούμενες δαπάνες, η μελέτη προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία (τεχνική έκθεση, αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια), ως προς τις υποδομές εξασφάλισης προσβασιμότητας των ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) στις εγκαταστάσεις αυτής. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λπ.).

Εξετάζεται επιπλέον και η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου: «Δεσμεύομαι ότι μέχρι την ολοκλήρωση της δράσης/επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, θα μεριμνήσω για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.».

**Κριτήριο 23: Πληρούνται οι προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 για τις υπο-παρεμβάσεις που υλοποιούνται με αυτόν.**

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης, τα συνημμένα δικαιολογητικά ως προς τη συμφωνία τους με τους Κανονισμούς (ΕΕ) 2021/2115 και 2023/2831 κατά περίπτωση, καθώς και η ύπαρξη των σχετικών αναφορών στην Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου:

*α) «Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης και των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/2115 και 2023/2831 (De Minimis), κατά περίπτωση.*

*β) Δεσμεύομαι ότι η ενίσχυση που θα λάβει η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας υπο-παρέμβασης, αθροιζόμενη με τις λοιπές ενισχύσεις De Minimis που έχει λάβει σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης κατά*

*τα τελευταία τρία έτη (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση), δεν υπερβαίνει τις 300.000 ευρώ. (Δεν αφορά την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.1)*

*γ) Δεσμεύομαι ότι αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται ή δραστηριοποιηθεί σε τομείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Καν. 2831/2023 και σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, θα διασφαλίζω, με κατάλληλα μέσα, όπως με διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διαχωρισμό των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού δεν επωφελούνται από ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. (Δεν αφορά την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.1)».*

*Επιπλέον εξετάζεται κατά περίπτωση η «Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ», η «Υπεύθυνη Δήλωση De minimis» και διενεργείται από την ΟΤΔ προενταξιακός έλεγχος στο ΟΠΣΚΕ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πεδίο 5.3 της πρόσκλησης.*

**Κριτήριο 24: Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει προβεί σε ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες ένταξης.**

Εξετάζονται κατά περίπτωση τα στοιχεία:

(α) η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση υποψήφιου δικαιούχου: *«Δεν έχω προβεί σε ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες ένταξης και αποδέχομαι ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ανακριβειών στη δήλωσή μου ή σε περίπτωση διαπίστωσης υποβολής στον αρμόδιο ΕΦ ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων, ή αποσιώπηση στοιχείων, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης της αίτησης στήριξης στην υπο-παρέμβαση, ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους ουσιωδώς διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης θα ανακληθεί και:*

*α. εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τη χορηγηθείσα ενίσχυση,*

*β. εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.»*

και στην αίτηση στήριξης με τα συνημμένα σε αυτή δικαιολογητικά,

(β) τα αποτελέσματα του ελέγχου μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του «Οδηγού για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών (red flags) κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ, ως προς τις ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες για την παραβίαση των όρων και των κριτηρίων ένταξης και

(γ) τα οικονομικά και λοιπά στοιχεία ως προς την πρόσφατη τροποποίηση/μεταβολή τους,

ώστε να καταστεί ο δικαιούχος και η πράξη επιλέξιμοι.

**Κριτήριο 25: Τηρούνται λοιποί όροι επιλεξιμότητας, όπως ορίζονται στην πρόσκληση.**

Εξετάζονται κατά περίπτωση ότι πληρούνται οι ειδικοί όροι επιλεξιμότητας της πράξης, όπως ορίζονται στα σχετικά πεδία «ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης» στο κεφάλαιο 1 της παρούσας πρόσκλησης ως εξής:

α. Στις υπο-παρεμβάσεις Π3-77-4.1 -1.1, Π3-77-4.1 -1.2, Π3-77-4.1 -1.4 και Π3-77-4.1 -1.5 το **10%** των δαπανών του έργου θα πρέπει να αφορά σε δαπάνες προστασίας του περιβάλλοντος, ή/και εξοικονόμησης ενέργειας/ νερού, ή /και καινοτομίας, κατά περίπτωση).

β. Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.1 για την τοπική στρατηγική είναι επιλέξιμος **μόνο ο εκσυγχρονισμός ελαιουργείων** (όχι η ίδρυση), προκειμένου να μετατραπούν σε ελαιουργεία **δύο φάσεων**.

γ. Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.2 σε ότι αφορά στα **πυρηνελαιουργεία**, επιλέξιμος είναι μόνο ο εκσυγχρονισμός τους και η περιβαλλοντική τους αναβάθμιση. δ. Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.5 οι **επισκέψιμες διδακτικές αγροκτηνοτροφικές μονάδες** που θα ενισχυθούν, θα πρέπει να βρίσκονται πάνω ή να συνδέονται με τις διαδρομές του διατοπικού σχεδίου "ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ" ή του διακρατικού σχεδίου "LOCAL TOUR" που υλοποιεί η ΟΤΔ και σύμφωνα με τις ελάχιστες προδιαγραφές που έχουν οριστεί από το σχέδιο «ΟΡΕΑ ΚΡΗΤΗ» (βλ. συνημμένα πρόσκλησης Β.14, Β.15 και Β.16). Οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να έχουν ΚΑΔ αντίστοιχο με τις υπηρεσίες που θα παρέχουν, διακριτό από αυτόν του πρωτογενούς τομέα, προκειμένου να δύναται να ενισχυθούν με τον Καν. 2023/2831. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που

δραστηριοποιούνται σε έναν από τους εξαιρούμενους τομείς και σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς, οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του 2023/2831, πρέπει να διασφαλίζεται, με τη χρήση κατάλληλων μέσων, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς αυτούς δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ήσσονος σημασίας (σύμφωνα με το σημείο 19 της Υπεύθυνης Δήλωσης Δικαιούχου).

**Κριτήριο 26: Στην αίτηση στήριξης δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία.**

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου: «Όλα τα αναγραφόμενα τόσο στην ηλεκτρονική αίτηση στήριξης και στην Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης, καθώς και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν στον ηλεκτρονικό φάκελο της αίτησης, είναι ακριβή και αληθή.», καθώς και η ορθότητα και εγκυρότητα των στοιχείων της αίτησης στήριξης. Το κριτήριο αφορά τόσο στην αίτηση, όσο και στα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά.

**Κριτήριο 27: Η αίτηση στήριξης συντάχθηκε σύμφωνα με τα υποδείγματα της πρόσκλησης και είναι πλήρης.**

Εξετάζεται η σωστή και πλήρης συμπλήρωση των σχετικών πεδίων της αίτησης στήριξης, της σχετικής «Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης», της «Υπεύθυνης Δήλωσης Δικαιούχου», της Μελέτης Βιωσιμότητας κατά περίπτωση, καθώς και η προσκόμιση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Εξετάζεται επίσης η περιγραφή του φυσικού αντικειμένου σε σχέση με τον αναλυτικό αιτούμενο προϋπολογισμό («Αναλυτικός πίνακας δαπανών παρέμβασης» στο ΟΠΣΚΕ, Πίνακες Ε3 και Ε4 της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης), ανάλογα με τη φύση του έργου, συμπεριλαμβανομένης και της ανάλυσης των επιμέρους δαπανών.

**Κριτήριο 28: Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας και η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής.**

Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας, καθώς και αν η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής (ρεαλιστικότητα του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος). Σχετικό πεδίο στο ΟΠΣΚΕ και οι πίνακες Δ1, Δ2, Δ3, Ε3 της «Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης».

**Κριτήριο 29: Ο υποψήφιος δικαιούχος αποδεικνύει την ύπαρξη ιδίας συμμετοχής σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα.**

Εξετάζονται τα αποδεικτικά στοιχεία για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής του χρηματοδοτικού σχήματος που δηλώνει ο υποψήφιος δικαιούχος στη φόρμα υποβολής στο ΟΠΣΚΕ (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5.3 της παρούσας πρόσκλησης και στη λίστα δικαιολογητικών), τα συμπληρωματικά στοιχεία της πρότασης, καθώς και το σχετικό σημείο της Υπεύθυνης Δήλωσης Δικαιούχου: *«Δεσμεύομαι ότι θα καλύψω την ιδιωτική συμμετοχή της προτεινόμενης πράξης, η οποία θα ανέλθει σε .....ΕΥΡΩ σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα της πρότασης.».*

Επισημαίνεται ότι για να πληρείται το κριτήριο επιλεξιμότητας θα πρέπει να αποδεικνύεται:

α. **η κάλυψη της ίδιας συμμετοχής** του χρηματοδοτικού σχήματος που δηλώνει ο υποψήφιος δικαιούχος στην αίτηση στήριξης και στα συμπληρωματικά της στοιχεία.

β. ότι **διαθέτει ίδιους πόρους** (καταθέσεις, μετοχές, ομόλογα κλπ) σε **ποσοστό τουλάχιστον 20%** του συνολικού αιτούμενου προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης. Το ελάχιστο ποσοστό του 20% θα πρέπει να αποδεικνύεται είτε με καταθέσεις (με σχετικό τραπεζικό έγγραφο), είτε με μετοχές/ομόλογα (βεβαίωση κατοχής κινητών αξιών) **και όχι με υπεύθυνη δήλωση**.

Οι ίδιοι πόροι, **πέραν του 20%**, καθώς και το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής (δάνειο) μπορεί να δηλώνεται με υπεύθυνη δήλωση, χωρίς ωστόσο να λαμβάνει βαθμό το επενδυτικό σχέδιο στο αντίστοιχο κριτήριο επιλογής ΒΚ25.

Επομένως, προσκομίζονται κατά περίπτωση:

***Για τις ατομικές επιχειρήσεις:***

- Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη του υπολοίπου της ίδιας συμμετοχής (η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0)) ή
- Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους του υποψήφιου δικαιούχου με δέσμευση (υπεύθυνη δήλωση) του δικαιούχου ότι το ποσό θα διατεθεί για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και
- Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη του υπολοίπου της ίδιας συμμετοχής.

***Για τα νομικά πρόσωπα:***

- Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη του υπολοίπου της ίδιας συμμετοχής (η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0)) ή
- Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους του νομικού προσώπου με βεβαίωση του νόμιμου εκπροσώπου, ότι το ποσό προέρχεται από τους εταίρους / μετόχους και προορίζεται για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και
- Βεβαιώσεις τραπεζικών λογαριασμών των εταίρων / μετόχων με παράλληλη δέσμευσή τους (υπεύθυνη δήλωση) ότι τα ποσά θα διατεθούν για την αύξηση μετοχικού / εταιρικού κεφαλαίου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και
- Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη του υπολοίπου της ίδιας συμμετοχής.

***Για τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα:***

- Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για τους διαθέσιμους ίδιους πόρους των εταίρων / μετόχων, με παράλληλη δέσμευσή τους (υπεύθυνη δήλωση) ότι τα ποσά θα διατεθούν στο κεφάλαιο της εταιρείας για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή / και
- Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου μήνα πριν την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Σχετικό τραπεζικό έγγραφο για την πρόθεση δανειοδότησης για την κάλυψη του υπολοίπου της ίδιας συμμετοχής.

Οι τραπεζικές βεβαιώσεις στις οποίες αναφέρονται τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των φυσικών προσώπων / εταίρων / μετόχων της επιχείρησης θα πρέπει να έχουν εκδοθεί τον τελευταίο μήνα πριν την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

Σε περίπτωση κοινού τραπεζικού λογαριασμού η τραπεζική βεβαίωση θα πρέπει να συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση **του κάθε συνδικαιούχου** του τραπεζικού λογαριασμού, στην οποία θα δηλώνει ότι συμφωνεί να διατεθεί το υπόλοιπο του λογαριασμού για την υλοποίηση της επένδυσης (στη δήλωση να αναφερθεί ο τίτλος της επένδυσης, το ποσό που θα διατεθεί και ο υποψήφιος δικαιούχος).

**Κριτήριο 30: Ο υποψήφιος δικαιούχος κατά περίπτωση έχει μορφή σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση και στη σχετική πρόσκληση.**

Εξετάζεται η μορφή του υποψήφιου δικαιούχου η οποία θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση, όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και στη σχετική πρόσκληση, όπως εξειδικεύεται σε κάθε υποπαρεμβαση.

Ειδικότερα εξετάζονται κατά περίπτωση όλα τα σχετικά συνημμένα δικαιολογητικά, καθώς και τα σχετικά σημεία της Υπεύθυνης Δήλωσης Δικαιούχου:

- *«Η εταιρική μορφή είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση και τα οριζόμενα στη σχετική Πρόσκληση.*
- *Η εταιρία μου δεν αποτελεί εξωχώρια / υπεράκτια εταιρεία.*
- *Ως φυσικό πρόσωπο / νομικό πρόσωπο δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης. Σε περίπτωση θετικής αξιολόγησης θα προσκομίσω σχετική βεβαίωση από αρμόδια διοικητική ή*

*δικαστική αρχή, εντός της προθεσμίας που θα οριστεί (στις περιπτώσεις όπου η προσκόμιση του σχετικού δικαιολογητικού γίνεται κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης δεν απαιτείται η εκ νέου προσκόμιση του).*

- *Μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων.*
- *Μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (τρία (3) πρόστιμα/ τρεις (3) έλεγχοι) ή αδήλωτη εργασία (δύο (2) πρόστιμα/δύο (2) έλεγχοι), σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1-4 του άρθρου 39 και στην παρ. 1 του άρθρου 40, του ν. 4488/2017 (Α' 137).*
- *Δεν εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).*
- *Ως δημόσιος υπάλληλος ή εργαζόμενος σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, διαθέτω σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή δεν κωλύομαι από διατάξεις του καταστατικού του ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ.*
- *Έχω συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας μου κατά την υποβολή της πρότασης. (Στην περίπτωση εταιρικών σχημάτων, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Στις περιπτώσεις των Ανώνυμων Εταιριών, Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ και Συνεταιρισμών, ο περιορισμός δεν ισχύει.)*

Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του Οδηγού για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών (red flags) κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ.

**Κριτήριο 31: Για υφιστάμενες επιχειρήσεις εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία του υποψήφιου φορέα.**

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής άδειας λειτουργίας σε ισχύ, καθώς και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο από την αρμόδια αρχή (έναρξη εργασιών και μεταβολές taxisnet).

Επιπλέον, εξετάζεται εάν λειτουργούν νόμιμα οι δηλωθείσες προς ενίσχυση δραστηριότητες, γεγονός που θα πρέπει να τεκμηριώνεται με την προσκόμιση π.χ. άδειας λειτουργίας ή σχετικής γνωστοποίησης ή άλλα σχετικά δικαιολογητικά που βρίσκονται σε ισχύ κατά την περίοδο υποβολής της αίτησης στήριξης.

**Κριτήριο 32: Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του γηπέδου/οικοπέδου/ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης.**

Εξετάζονται κατά περίπτωση τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη του κριτήριου, *καθώς και η σχετική αναφορά στην Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου: «Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί η επένδυση, όπως αυτό περιγράφεται στο φάκελο υποψηφιότητας και στα σχετικά δικαιολογητικά, είναι ελεύθερο βαρών και διεκδίκησης και σε περίπτωση έγκρισης, θα προσκομίσω τα σχετικά δικαιολογητικά (ιδιοκτησίας, μεταγραφής, βαρών και μη διεκδίκησης) από την αρμόδια υπηρεσία, εντός της προθεσμίας που θα οριστεί».*

Για πράξεις που περιλαμβάνουν υποδομές εξετάζεται η υποβολή είτε αποδεικτικών ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, είτε μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση επί του γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου στα οποία πραγματοποιούνται οι επενδύσεις που να καλύπτει χρονική περίοδο, από την υποβολής αίτησης στήριξης όπως παρακάτω: α**) τουλάχιστον τριών (3) ετών για δαπάνες εξοπλισμού (π.χ. επαγγελματική μίσθωση), β) δέκα (10) ετών για κατασκευαστικές δαπάνες (π.χ. ανέγερση/ανακαίνιση κτιρίου).**

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης δυνητικών δικαιούχων που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4430/2016 (Α΄ 205) γίνονται αποδεκτά έγγραφα αρχικής παραχώρησης έως πέντε (5) ετών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 548 του ν. 5314/2026 «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Α' 103).

Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης στο τοπικό πρόγραμμα, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, τα οποία είναι εν ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, ενώ τα αντίστοιχα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται *εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο σημείο 7.2 της* πρόσκλησης («προσκομίζονται με την υποβολή είτε του πρώτου αιτήματος πληρωμής (καταβολής ενίσχυσης), είτε του πρώτου αιτήματος τροποποίησης, εφόσον αυτό προηγηθεί»).

Επιπλέον, σε κάθε περίπτωση το γήπεδο ή το οικόπεδο ή το ακίνητο θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών, εκτός της περίπτωσης που το βάρος έχει προκύψει από επιχειρηματικό δάνειο για την ίδια φύση επένδυσης ή θα προκύψει από επιχειρηματικό δάνειο για την υλοποίηση της πρότασης ή από δάνειο για την αντιμετώπιση φυσικής καταστροφής, από την οποία επλήγη η επιχείρηση. Τα σχετικά πιστοποιητικά (μεταγραφής, ιδιοκτησίας, βαρών και μη διεκδίκησης) θα πρέπει να προσκομίζονται εντός της προθεσμίας *που αναφέρεται στο σημείο 7.2 της πρόσκλησης* («προσκομίζονται με την υποβολή είτε του πρώτου αιτήματος πληρωμής (καταβολής ενίσχυσης), είτε του πρώτου αιτήματος τροποποίησης, εφόσον αυτό προηγηθεί»).

Σε περιπτώσεις άυλων ενεργειών, προμήθειας εξοπλισμού που δεν απαιτεί μόνιμη εγκατάσταση ή ήπιων ενεργειών που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο, δεν απαιτείται ο έλεγχος ύπαρξης βαρών και διεκδικήσεων.

**Κριτήριο 33: Στην περίπτωση που ζητήθηκε η υποβολή από το δυνητικό δικαιούχο διευκρινιστικών στοιχείων, αυτά υποβλήθηκαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας.**

Εξετάζεται η υποβολή **διευκρινιστικών** στοιχείων και διευκρινήσεων, **εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο και ιδίως τα στοιχεία εισερχομένου απαντητικού εγγράφου.

**Πέρα των ανωτέρω ισχύουν οι όροι επιλεξιμότητας της Πρόσκλησης στο σύνολό τους.**

## 3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

### 3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Ανάλυση | Βαθμολογία Απάντησης | Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|
| ΒΚ1 | Σκοπιμότητα της πρότασης *(ανάγκες του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)* | Δεν εξυπηρετούνται ανάγκες της υπο-παρέμβασης | 0 | Αίτηση στήριξης |
| | | 1-25 % αναγκών της υπο-παρέμβασης που εξυπηρετούνται | 25 | |
| | | 25,01-50 % αναγκών της υπο-παρέμβασης που εξυπηρετούνται | 50 | |
| | | 50,01-75 % αναγκών της υπο-παρέμβασης που εξυπηρετούνται | 75 | |
| | | 75,01-100 % αναγκών της υπο-παρέμβασης που εξυπηρετούνται | 100 | |
| ΒΚ3 | Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης | Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά και δεν απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων | 100 | Αίτηση στήριξης και συνημμένα δικαιολογητικά |
| | | Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά (απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων που δεν ήταν απαραίτητα για την ολοκλήρωση της βαθμολόγησης) | 50 | |
| | | Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά | 0 | |
| ΒΚ4 | Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης | Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου και χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου | 100 | Αίτηση Στήριξης και συνημμένα δικαιολογητικά |

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Ανάλυση | Βαθμολογία Απάντησης | Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|
| | | Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου ή χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου | 50 | |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ5 | Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους<br>*[Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο) /εγκεκριμένο ]* | 0-5% | 100 | Αίτηση Στήριξης και συνημμένα δικαιολογητικά |
| | | 5,01-10% | 60 | |
| | | 10,01%-30% | 30 | |
| | | >30% | 0 | |
| ΒΚ6 | Αναγκαιότητα της πράξης | Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα | 100 | Αίτηση Στήριξης και συνημμένα δικαιολογητικά<br>Βεβαίωση από Αρμόδια Αρχή |
| | | Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα | 0 | |
| ΒΚ7 | Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης *(με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)* | Ναι | 100 | Αίτηση Στήριξης και συνημμένα δικαιολογητικά |
| | | Όχι | 0 | |
| ΒΚ15 | Ο δικαιούχος είναι νέος, γυναίκα, άνεργος ή ΚοινΣΕΠ | Ναι | 100 | Φωτοτυπία ταυτότητας ή διαβατηρίου, βεβαίωση ΔΥΠΑ ή καταστατικό / σχέδιο καταστατικού νομικού προσώπου, και πρακτικό αρμοδίου οργάνου ή καταστατικό, όπου αναφέρεται το πρόσωπο/-α που ασκεί τη διαχείριση της εταιρείας (εταίροι / μέτοχοι και ποσοστά) |
| | | Όχι | 0 | |
| ΒΚ21 | Συμμετοχή ερευνητικών, κοινωνικών ή περιβαλλοντικών φορέων στη συνεργασία | Συμμετοχή και των τριών ειδών φορέων (ερευνητικός και κοινωνικός και περιβαλλοντικός) | 100 | Αίτηση Στήριξης, Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας |
| | | Συμμετοχή δύο ειδών φορέων (ερευνητικός ή και κοινωνικός ή και περιβαλλοντικός) | 60 | |
| | | Συμμετοχή ενός είδους φορέα (ερευνητικός ή κοινωνικός ή περιβαλλοντικός) | 30 | |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ22 | Αριθμός μελών συνεργατικού σχηματισμού | 9 μέλη και πάνω | 100 | Αίτηση Στήριξης, Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας |
| | | 8 μέλη | 75 | |
| | | 7 μέλη | 60 | |

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Ανάλυση | Βαθμολογία Απάντησης | Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|
| | | 6 μέλη | 45 | |
| | | 5 μέλη | 30 | |
| | | 4 μέλη | 15 | |
| | | 0 έως 3 μέλη | 0 | |
| ΒΚ24 | Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου | Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας | 100 | Αίτηση Στήριξης, Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας, βιογραφικά σημειώματα, αποδεικτικά συμμετοχής σε παλιότερα σχήματα συνεργασίας |
| | | Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας | 0 | |
| ΒΚ25 | Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου *(Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%)* | 75,01%-100% | 100 | Βεβαίωση τραπεζικού ιδρύματος ή έγκριση δανείου ή αποδεικτικό κατοχής άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου ή αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (τροποποιημένο καταστατικό |
| | | 50,01%-75,00% | 60 | |
| | | 25,01%-50,00% | 30 | |
| | | 0%-25,00% | 0 | |
| ΒΚ26* | Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης | Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/ εγκρίσεων / αδειών ή δεν απαιτούνται λόγω της φύσης του έργου γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες | 100 | Αίτηση στήριξης, άδεια λειτουργίας, άδεια εγκατάστασης, άδεια δόμησης, επιμέρους άδειες, αιτήσεις για την έκδοση των προηγούμενων αδειών |
| | | Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/ εγκρίσεων / αδειών | 60 | |
| | | Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες | 30 | |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ36 | Η πράξη αφορά σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς: μετάβασης στην ψηφιακή ή/και κυκλική οικονομία, βίο-οικονομία, βιώσιμη διατροφή, ενεργειακή μετάβαση (zero carbon economy), διαχείριση υδάτων (grey water), διαχείριση παραπροϊόντων / απορριμμάτων, συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΠΧ ISO 14000 EMAS) | Αφορά σε τουλάχιστον τέσσερις (4) τομείς | 100 | Αίτηση Στήριξης/ Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης/ αιτούμενες δαπάνες / προτιμολόγια |
| | | Αφορά τρεις (3) τομείς | 75 | |
| | | Αφορά δύο (2) τομείς | 50 | |
| | | Αφορά έναν (1) τομέα | 25 | |
| | | Άλλο | 0 | |

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Ανάλυση | Βαθμολογία Απάντησης | Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|
| ΒΚ37 | Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες) | Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο | 100 | Αίτηση Στήριξης, οποιοδήποτε δικαιολογητικό τεκμηριώνει το κριτήριο. |
| | | Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία | 75 | |
| | | Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της | 50 | |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ38 | Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες) | Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία | 100 | Αίτηση Στήριξης, οποιοδήποτε δικαιολογητικό τεκμηριώνει το κριτήριο. |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ44 | Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση | Ναι | 100 | Βεβαίωση αρμόδιου φορέα για υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων |
| | | Όχι | 0 | |
| ΒΚ45 | Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής | Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ | 100 | Αίτηση Στήριξης, σχετικό πιστοποιητικό ΕΟΠΠΕΠ, αποδεικτικό πρόσβασης σε πιστοποιημένες δομές |
| | | Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές | 50 | |
| | | Κανένα από τα παραπάνω | 0 | |
| ΒΚ46 | Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού | Ναι | 100 | Αίτηση Στήριξης και Ιδιωτικά Συμφωνητικά συνεργασίας ή/και συμβάσεις |
| | | Όχι | 0 | |
| ΒΚ47 | Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης (απαιτείται ο καθορισμός της ομάδας στόχου /προτεραιότητας στην περιγραφή της υπο-παρέμβασης και ο τρόπος / διαδικασία επιλογής αυτών) | Ναι | 100 | Αίτηση Στήριξης |
| | | Όχι | 0 | |

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | Ανάλυση | Βαθμολογία Απάντησης | Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης |
|---|---|---|---|---|
| ΒΚ49 | Δαπάνες που καθιστούν την μεταποιητική μονάδα παραγωγής επισκέψιμη ή η μεταποιητική μονάδα είναι ήδη επισκέψιμη | Ναι | 100 | Αίτηση Στήριξης/ αιτούμενες δαπάνες, άδεια λειτουργίας (για υφιστάμενες επιχειρήσεις) |
| | | Όχι | 0 | |
| ΒΚ51 | Η πράξη αφορά σε επιχείρηση κοινωνικών υπηρεσιών | Η πράξη αφορά παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, που αφορούν κοινωνικές ομάδες προτεραιότητας της τοπικής στρατηγικής | 100 | Αίτηση Στήριξης |
| | | Η πράξη αφορά παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, που δεν αφορούν κοινωνικές ομάδες προτεραιότητας της τοπικής στρατηγικής | 50 | |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ52 | Η πράξη αφορά σε εκσυγχρονισμό επιχείρησης | Ναι | 100 | Αίτηση Στήριξης/ αιτούμενες δαπάνες, άδεια λειτουργίας |
| | | Όχι | 0 | |
| ΒΚ53 | Η πράξη έχει συνάφεια με την πολιτισμική ταυτότητα - δημιουργία αλυσίδας αξίας | Άμεση διασύνδεση με την ταυτότητα της περιοχής και δημιουργία αλυσίδας αξίας | 100 | Αίτηση Στήριξης/ αιτούμενες δαπάνες |
| | | Μερική διασύνδεση με την ταυτότητα της περιοχής και δημιουργία αλυσίδας αξίας | 50 | |
| | | Άλλο | 0 | |
| ΒΚ55* | Χωροθέτηση της πράξης (ως προς την ορεινότητα) | Ορεινή | 100 | Αίτηση Στήριξης, τίτλος ιδιοκτησίας, τοπογραφικό διάγραμμα, χαρακτηρισμός των περιοχών στο ΣΣ ΚΑΠ. |
| | | Περιοχή με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα | 50 | |
| | | Πεδινή/λοιπή | 0 | |

(*) Για τις πράξεις της υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-1.5 «Ενίσχυση επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου», που αφορούν σε ίδρυση υποδομών διανυκτέρευσης, τα κριτήρια επιλογής ΒΚ26 «Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης» και ΒΚ55 «Χωροθέτηση της πράξης» θα βαθμολογούνται με άριστα (100).

**Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για να θεωρηθεί παραδεκτή η αίτηση στήριξης είναι οι 40 βαθμοί.**

### 3.2. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ /ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ | ΠΣ-77-4.1- | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1.1 | 1.2 | 1.4 | 1.5 | 1.6 | 1.7 | 2.2 | 2.3 | 7.1 | 7.3 |
| ΒΚ1 | Σκοπιμότητα της πρότασης (ανάγκες του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης) | 20% | 20% | 20% | 20% | 20% | 20% | 20% | 20% | 20% | 20% |
| ΒΚ3 | Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% |
| ΒΚ4 | Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης | 5% | 5% | 5% | 5% | 5% | 5% | 10% | 10% | 10% | 10% |
| ΒΚ5 | Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | | | | |
| ΒΚ6 | Αναγκαιότητα της πράξης | | | | 10% | | | 10% | 10% | | |
| ΒΚ7 | Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης) | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% |
| ΒΚ15 | Ο δικαιούχος είναι νέος, γυναίκα, άνεργος ή ΚοινΣΕΠ | 5% | 5% | 5% | 5% | 5% | 5% | | | | |
| ΒΚ21 | Συμμετοχή ερευνητικών, κοινωνικών ή περιβαλλοντικών φορέων στη συνεργασία | | | | | | | | | | 10% |
| ΒΚ22 | Αριθμός μελών συνεργατικού σχηματισμού | | | | | | | | | | 10% |
| ΒΚ24 | Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου | | | | | | | | | 10% | 10% |
| ΒΚ25 | Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου | 15% | 15% | 15% | 15% | 15% | 15% | | | 15% | |
| ΒΚ26* | Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | 10% | | | | |
| ΒΚ36 | Η πράξη αφορά σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς: μετάβασης στην ψηφιακή ή/και κυκλική οικονομία, βίο-οικονομία, βιώσιμη διατροφή, ενεργειακή μετάβαση (zero carbon economy), διαχείριση υδάτων (grey water), διαχείριση παραπροϊόντων / απορριμμάτων, συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΠΧ ISO 14000 EMAS) | | | | | | 15% | | | 15% | |
| ΒΚ37 | Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες) | 5% | 5% | 5% | | | | | | 5% | |

| Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ | ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ /ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ | Π3-77-4.1- | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | **1.1** | **1.2** | **1.4** | **1.5** | **1.6** | **1.7** | **2.2** | **2.3** | **7.1** | **7.3** |
| ΒΚ38 | Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες) | | | | | 5% | | | | | |
| ΒΚ44 | Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση | | | | | | | 10% | 10% | | |
| ΒΚ45 | Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής | | | | | | | 10% | 10% | | |
| ΒΚ46 | Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού | | | | | | | 5% | 5% | | |
| ΒΚ47 | Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης (απαιτείται ο καθορισμός της ομάδας στόχου /προτεραιότητας στην περιγραφή της υπο-δράσης και ο τρόπος / διαδικασία επιλογής αυτών) | | | | | | | 15% | 15% | | |
| ΒΚ49 | Δαπάνες που καθιστούν την μεταποιητική μονάδα παραγωγής επισκέψιμη ή η μεταποιητική μονάδα είναι ήδη επισκέψιμη | 5% | 5% | 5% | | | | | | | |
| ΒΚ51 | Η πράξη αφορά σε επιχείρηση κοινωνικών υπηρεσιών | | | | | 5% | | | | | 10% |
| ΒΚ52 | Η πράξη αφορά σε εκσυγχρονισμό επιχείρησης | 5% | 5% | | | | | | | | |
| ΒΚ53 | Η πράξη έχει συνάφεια με την πολιτισμική ταυτότητα - δημιουργία αλυσίδας αξίας. | | | | | | | | | 5% | 10% |
| ΒΚ55* | Χωροθέτηση της πράξης (ως προς την ορεινότητα) | | | 5% | 5% | 5% | | | | | |
| | **ΣΥΝΟΛΟ (%)** | **100** | **100** | **100** | **100** | **100** | **100** | **100** | **100** | **100** | **100** |

* Οι πράξεις της υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-1.5 «**Ενίσχυση επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου»**, που αφορούν σε ίδρυση υποδομών διανυκτέρευσης, τα κριτήρια επιλογής **ΒΚ26** «Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης» και **ΒΚ55** «Χωροθέτηση της πράξης», **θα βαθμολογούνται με άριστα (100).**

### 3.3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

**ΒΚ1 Σκοπιμότητα της πρότασης**

***(ανάγκες του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)***

Στη σκοπιμότητα της πρότασης ελέγχεται ο αριθμός και το ποσοστό της συσχέτισης με το σύνολο των αναγκών που αφορούν **στην υπο-παρέμβαση** βάσει του εγκεκριμένου Τοπικού Προγράμματος.

Η συσχέτιση θα υπολογίζεται με ποσοστιαία αναλογία με κλίμακα ανά 25:5 κλάσεις επί τοις 100 και θα βαθμολογείται ανάλογα με το ποσοστό. Το μεγαλύτερο ποσοστό συσχέτισης με τους στόχους της Τοπικής Στρατηγικής θα λαμβάνει και την υψηλότερη βαθμολογία.

Η περιγραφή των αναγκών ανά υπο-παρέμβαση αποτυπώνονται στο εγκεκριμένο Τοπικό Πρόγραμμα (συνημμένο Β12 της πρόσκλησης: Φάκελο Β, Κεφάλαιο Τεχνικά Δελτία υπο-παρεμβάσεων Τοπικού Προγράμματος, πεδίο «ανάγκες που καλύπτονται» σε κάθε υπο-παρέμβαση).

**ΒΚ3 Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης**

Εξετάζεται η πληρότητα και σαφήνεια της πρότασης ως προς:

i. την ανάλυση και περιγραφή του φυσικού αντικειμένου, όσον αφορά:
   - Στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά,
   - στη μεθοδολογία υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης ή των επιμέρους υποέργων αυτής, απαιτούμενες ενέργειες, χρονική αλληλουχία ενεργειών),

ii. την ανάλυση του οικονομικού αντικειμένου της προτεινόμενης πράξης, όσον αφορά
   - στην πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού (εξετάζεται εάν περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου/ παραδοτέων),
   - στη σαφήνεια των στοιχείων εκτίμησης του εύλογου κόστους των δαπανών κλπ

iii. την αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης,

iv. την πληρότητα των απαιτούμενων για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τα αναγραφόμενα στην Αίτηση Στήριξης και στην Αναλυτική Περιγραφή της Πρότασης.

**ΒΚ4 Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης**

Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη δύναται να υλοποιηθεί ορθολογικά εντός της περιόδου επιλεξιμότητας που ορίζεται στην πρόσκληση και ειδικότερα εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

Επομένως, θα ελέγχεται:

α) ο ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου, καθώς και β) το χρονοδιάγραμμα βάσει του είδους και του μεγέθους του έργου, ως προς:

i. το φυσικό αντικείμενο του έργου
ii. την επιλεγμένη μέθοδος υλοποίησης (αυτεπιστασία, ανάθεση κλπ),
iii. τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης,
iv. το επίπεδο ωριμότητας της πράξης
v. τον ορθολογικό προσδιορισμό των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου (μελέτη, άδειες, εγκρίσεις, κατασκευή, προμήθεια κλπ)

Ως βάση μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΟΤΔ.

**ΒΚ5 Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους**

Εξετάζεται:

1. η πληρότητα του προϋπολογισμού (αν περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες κατηγορίες δαπανών για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου),
2. αν η κοστολόγηση της πράξης είναι εύλογη με την επισύναψη δικαιολογητικών που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών.

Οι δαπάνες, ως προς το εύλογο του κόστους τους, αξιολογούνται όπως ορίζεται στο άρθρο 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης και όπως αναλύεται στο κεφάλαιο 5 του παρόντος.

Εξετάζεται ο αναλυτικός προϋπολογισμός του έργου και γίνονται οι σχετικές περικοπές, σύμφωνα με τα παρακάτω:

i. αν οι προτεινόμενες δαπάνες συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και τη λειτουργικότητα του επενδυτικού σχεδίου,
ii. αν υπάρχουν μη επιλέξιμες δαπάνες ή υπερβολικές τιμές μονάδας.

Εφαρμόζεται ο τύπος «αιτούμενο κόστος πράξης – εγκεκριμένο κόστος πράξης / εγκεκριμένο κόστος πράξης * 100».

**ΒΚ6 Αναγκαιότητα της πράξης**

Εξετάζεται η λειτουργία παρόμοιας υποδομής ή υπηρεσίας σε επίπεδο Τοπικής / Δημοτικής Κοινότητας βάσει σχετικής αναφοράς στην Αίτηση Στήριξης και τυχόν Βεβαίωση από Αρμόδια Αρχή, όπως αναφέρεται στην Πρόσκληση.

**ΒΚ7 Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)**

Εξετάζεται αν η προτεινόμενη πράξη εντάσσεται στις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης, όπως αυτές εξειδικεύονται ανά υπο-παρέμβαση στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα (βλ. συνημμένο Β.12 της πρόσκλησης: Φάκελο Β, Κεφάλαιο Τεχνικά Δελτία υπο-παρεμβάσεων Τοπικού Προγράμματος, πεδίο «αναλυτική περιγραφή υπο-παρέμβασης»).

**ΒΚ15 Ο δικαιούχος είναι νέος, γυναίκα, άνεργος ή ΚοινΣΕΠ**

Ο δικαιούχος βαθμολογείται στο συγκεκριμένο κριτήριο εάν πληροί τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις του κριτηρίου (νέος ή γυναίκα ή άνεργος ή ΚοινΣΕΠ).

Ελέγχονται:

Εάν ο δικαιούχος της επένδυσης είναι **γυναίκα** (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες. Η εξέταση του κριτηρίου γίνεται με την προσκόμιση αντίγραφου Αστυνομικής Ταυτότητας ή διαβατηρίου και καταστατικού (σε περίπτωση νομικών προσώπων) ή σχεδίου καταστατικού (σε περίπτωση υπό ίδρυσης νομικού προσώπου)

Εάν ο δικαιούχος είναι **νέος** ≤ 40 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 40. Η εξέταση του κριτηρίου γίνεται με την προσκόμιση αντίγραφου Αστυνομικής Ταυτότητας ή διαβατηρίου και καταστατικού (σε περίπτωση νομικών προσώπων) ή σχεδίου καταστατικού (σε περίπτωση υπό ίδρυσης νομικού προσώπου.

Εάν ο δικαιούχος είναι **ΚοινΣΕΠ** με την προσκόμιση καταστατικού (σε περίπτωση νομικών προσώπων) ή σχεδίου καταστατικού (σε περίπτωση υπό ίδρυσης ΚοινΣΕΠ)

Εάν ο δικαιούχος είναι **άνεργος** ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι άνεργοι, προσκομίζουν σχετική βεβαίωση της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ).

**ΒΚ21 Συμμετοχή ερευνητικών, κοινωνικών ή περιβαλλοντικών φορέων στη συνεργασία**

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται βάσει περιεχομένου της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και από την προσκόμιση των παρακάτω, κατά περίπτωση:

- Καταστατικό φορέα
- Ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας

**ΒΚ22 Αριθμός μελών συνεργατικού σχηματισμού**

Βαθμολογείται ο αριθμός μελών του συνεργατικού σχήματος (από τρία μέλη και άνω), με μέγιστο αριθμό βαθμολογούμενων μελών τα εννέα (9) μέλη και ελάχιστο τα 3 μέλη (με μηδέν (0) βαθμολογούνται τα 3 μέλη).

Για την εκπλήρωση του κριτηρίου θα πρέπει να προσκομίζεται καταστατικό του φορέα ή το ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης / συνεργασίας, απ' όπου θα προκύπτει ο αριθμός των μελών του συνεργατικού σχήματος.

**ΒΚ24 Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου**

Εξετάζεται το ποσοστό των μελών του προτεινόμενου συνεργατικού σχήματος που έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας, μέσω της αξιολόγησης των ακολουθών στοιχείων:

- η σχετική συμπλήρωση της Αίτησης Στήριξης,
- το καταστατικό του φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας,
- τα βιογραφικά σημειώματα των μελών και
- σχετικά αποδεικτικά συμμετοχής σε παλιότερα σχήματα συνεργασίας.

**ΒΚ25 Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αίτησης Στήριξης και της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, με βάση τα διαθέσιμα ίδια κεφάλαια / ίδιοι πόροι του δικαιούχου (τραπεζικές καταθέσεις κλπ).

Τα ανωτέρω τεκμηριώνονται από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο σημείο 5.2 της παρούσας πρόσκλησης και στα αναφερόμενα στο Κριτήριο Επιλεξιμότητας Νο 29.

Επισημαίνεται ότι η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης για την τεκμηρίωση του υπολοίπου των ίδιων πόρων, βαθμολογείται με μηδέν (0).

Το κριτήριο βαθμολογείται ανάλογα με το ποσοστό ιδίων κεφαλαίων επί της συνολικής ιδιωτικής συμμετοχής*100%.

**ΒΚ26 Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης**

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, καθώς και τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά για τον βαθμό ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών ως προς:

i. Την ύπαρξη σχετικών μελετών και των αντίστοιχων εγκρίσεων τους
ii. Την ύπαρξη των αναγκαίων αδειών για την εκτέλεση του έργου
iii. Την ύπαρξη προβλημάτων που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης.

Η βαθμολόγηση θα γίνεται με βάση την εξασφάλιση του συνόλου ή τμήματος των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών, όπου ο υποψήφιος θα λαμβάνει τη σχετική βαθμολογία. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν καθόλου άδειες και εγκρίσεις αλλά έχουν υποβληθεί αιτήσεις στις αρμόδιες αρχές για τις απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις/άδειες, η αίτηση στήριξης θα λαμβάνει τη μικρότερη βαθμολογία. Σημειώνεται ότι στην αίτηση στήριξης θα πρέπει να υπάρχουν σε αντίγραφο οι αριθμοί πρωτοκόλλου των αιτήσεων.

Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω υποβάλλονται κατά περίπτωση: άδεια λειτουργίας, άδεια εγκατάστασης, άδεια δόμησης, επιμέρους άδειες, εγκρίσεις, αιτήσεις για την έκδοση των προηγούμενων αδειών / εγκρίσεων κλπ.

Στην υπο-παρέμβαση 1.5, για προτάσεις που αφορούν σε ίδρυση καταλυμάτων (βλ. ετοιμότητα - ύπαρξη οικοδομικής άδειας), το σχετικό κριτήριο επιλογής παίρνει βαθμολογία 100, με την προϋπόθεση ότι δεν απαιτούνται επιπλέον άδειες.

**ΒΚ36 Η πράξη αφορά σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς: μετάβασης στην ψηφιακή ή/και κυκλική οικονομία, βίο-οικονομία, βιώσιμη διατροφή, ενεργειακή μετάβαση (zero carbon economy), διαχείριση υδάτων (grey water), διαχείριση παραπροϊόντων / απορριμμάτων, συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΠΧ ISO 14000 EMAS)**

Το κριτήριο εξετάζεται σύμφωνα με το περιεχόμενο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, της πρόσκλησης και τυχόν συνημμένων δικαιολογητικών.

Για την τεκμηρίωση των δαπανών θα πρέπει να προσκομίζονται τα αντίστοιχα προτιμολόγια.

**ΒΚ37 Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)**

Βλέπε συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ.Β.18 «Οδηγοί: Καινοτομίας, Συνεργατικών Πράξεων, Έξυπνα Χωριά»

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης. Ειδικότερα, εξετάζεται εάν τα προτεινόμενα έργα πληρούν τους όρους που περιγράφονται στον ακόλουθο ορισμό της καινοτομίας:

«Η Καινοτομία ορίζεται ως «η εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης με σκοπό την παραγωγή ή/και παροχή νέων ή ουσιαστικά βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή/και υπηρεσιών που βρίσκουν άμεσης παραγωγικής, χρηστικής ή/και εμπορικής εφαρμογής». Εναλλακτικά μπορεί να ορισθεί ότι η καινοτομία συνίσταται στην παραγωγή, στην αφομοίωση και στην εκμετάλλευση με επιτυχία των νέων επιτευγμάτων ή ιδεών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Μια Καινοτόμα Δράση μπορεί να είναι ριζοσπαστική ή σταδιακή (ανάλογα με τις αλλαγές σε υφιστάμενες λειτουργίες μιας επιχείρησης) και μπορεί να αναφέρεται σε ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία, στους τρόπους παραγωγής τους ή στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, όπως και στην διοικητική δομή ενός οργανισμού (εσωτερικά ή εξωτερικά σε σχέση με τους πελάτες ή καταναλωτές).

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Ως **τεχνολογική καινοτομία** ορίζεται:

α. Η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου σε σχέση με τα βασικά του χαρακτηριστικά, τις τεχνικές προδιαγραφές, το ενσωματωμένο λογισμικό ή άλλα μη υλικά συστατικά, προστιθέμενες χρήσεις ή τη φιλικότητα προς τον χρήστη, προϊόντος (υλικού αγαθού ή υπηρεσίας) ή

β. Η εισαγωγή στην επιχείρηση μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής, μεθόδου παροχής και διανομής ή διαδικασίας υποστήριξης για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Το αποτέλεσμα (της διαδικασίας) θα πρέπει να είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο της παραγωγής, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής και διανομής. Καθαρά οργανωτικές ή διοικητικές μεταβολές δεν περιλαμβάνονται στην τεχνολογική καινοτομία.

Επιπρόσθετα, η τεχνολογική καινοτομία πρέπει να βασίζεται στα αποτελέσματα νέων τεχνολογικών εξελίξεων, νέων συνδυασμών υπαρχουσών τεχνολογιών ή στη χρησιμοποίηση άλλου είδους γνώσεων που αποκτήθηκαν από την επιχείρηση. Οι μεταβολές καθαρά αισθητικής φύσεως δεν περιλαμβάνονται.

ΜΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

**Οργανωτική μη τεχνολογική καινοτομία** είναι η εφαρμογή νέων μεθόδων ή μεταβολών των μεθόδων, όσον αφορά τη δομή ή τη διοίκηση της επιχείρησης, που αποσκοπούν στη βελτίωση της χρήσης των γνώσεων στην επιχείρηση, της ποιότητας των αγαθών και των υπηρεσιών ή της αποτελεσματικότητας των ροών εργασίας.

Μη τεχνολογική καινοτομία εμπορίας είναι η εφαρμογή νέων ή βελτιωμένων σχεδίων ή μεθόδων πώλησης που αποσκοπούν στην αύξηση της ελκυστικότητας των αγαθών και των υπηρεσιών ή στην είσοδο σε νέες αγορές.

**Α) Παραδείγματα του τι μπορεί να αφορά η τεχνολογική καινοτομία**

Ο κατάλογος είναι ενδεικτικός και δεν εξαντλεί όλες τις περιπτώσεις.

1. **Βιομηχανία / Παραγωγή:** Καινοτομία προϊόντος / διαδικασίας
   - Νέες μέθοδοι στην Παρασκευή τελικών και άλλων προϊόντων / υπηρεσιών με νέες πρώτες ύλες
   - Χρήση νέων φιλικών προς το περιβάλλον υλικών
   - Προϊόντα βιοτεχνολογίας
   - Νέες ενεργειακές τεχνολογίες στον πρωτογενή τομέα
   - Φάρμακα βιολογικής βάσης
   - Νέες διαγνωστικές μέθοδοι στην ιατρική ή στην παραγωγή
   - Τεχνολογίες αισθητήρων
   - Προϊόντα για την παροχή προστασίας του χρήστη ή περιβάλλοντος
   - Συστήματα ολικής διαχείρισης απορριμμάτων ή αποβλήτων
   - Αξιοποίηση απορριμμάτων / αποβλήτων.
   - Μείωση ενεργειακής κατανάλωσης ανά μονάδα προϊόντος / υπηρεσίας
   - Ενσωμάτωση «πράσινων» τεχνολογιών στην παραγωγική / παροχή υπηρεσιών
   - Μέθοδος μέτρησης και ελέγχου διαδικασιών ή/και ποιότητας των προϊόντων με αισθητήρες
   - Συστήματα που μετρούν και ελέγχουν τα αποθέματα των προϊόντων
     - Εισαγωγή μεθόδων που στηρίζονται σε ψηφιακές τεχνολογίες για την ανάπτυξη της παραγωγής (π.χ. αυτοματοποιημένη γραμμή παραγωγής)
     - Εισαγωγή προγραμμάτων προσομοίωσης για τον έλεγχο και τη βελτιστοποίηση των τελικών ή και των ενδιάμεσων μεθόδων της παραγωγής και των προϊόντων

2. **Εμπόριο – Χονδρικό Εμπόριο:** Καινοτομία «προϊόντος» ή διαδικασίας
   - Εισαγωγή οικολογικών προϊόντων στη σειρά των αγαθών
   - Νέα είδη υπηρεσιών πιστοποίησης
   - Εισαγωγή επιπρόσθετων υπηρεσιών: συνδυασμένες υπηρεσίες (π.χ. τεχνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, εξέταση και πιστοποίηση υπηρεσιών)
   - Πώληση απευθείας στον πελάτη – Ηλεκτρονική ανταλλαγή προϊόντων
   - Μείωση ενεργειακού «αποτυπώματος» παραγωγικών διαδικασιών
   - Μέθοδοι εντοπισμού και ελέγχου των φορτίων
   - Ψηφιακός χειρισμός προϊόντων
   - Εισαγωγή καναλιών άμεσης επανατροφοδότησης μεταξύ πελάτη-παραγωγού
   - Ηλεκτρονικοί κατάλογοι (π.χ. σε οπτικούς δίσκους)
   - Κέντρα εξυπηρέτησης πελατών για συντονισμό όλων των απαιτήσεων των πελατών

**3. Άλλες περιπτώσεις καινοτομίας**
   - Ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού για καινοτόμες εφαρμογές (π.χ. αγροτικό τομέα)
   - Ανάπτυξη ευέλικτου και φιλικού προς το χρήστη λογισμικού
   - Υπηρεσίες βιομηχανικού σχεδιασμού πρωτότυπου προϊόντος / διεργασίας / παροχής υπηρεσίας.
   - Ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών εξομοίωσης και μοντελοποίησης.
   - Εξ΄ αποστάσεως συντήρηση λογισμικού και παροχή συμβουλών
   - Παροχή νέων εφαρμογών και προγραμμάτων πολυμέσων
   - Εφαρμογές εκπαίδευσης εξ αποστάσεως
   - Εφαρμογή θερμογραφικών και μεθόδων / τεχνικών μη – καταστροφικών ελέγχων στην αποτίμηση τεχνικών συστημάτων.
   - Εφαρμογές τηλεματικής και ψηφιακών συστημάτων μετάδοσης.
   - Εφαρμογές τηλε-ιατρικής

**Β) Παραδείγματα του τι μπορεί να είναι μη τεχνολογική καινοτομία**

Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της τεχνολογικής καινοτομίας προϊόντων και διαδικασιών και της μη τεχνολογικής καινοτομίας (οργάνωσης και εμπορίας). Για παράδειγμα:

- Τα πιστοποιητικά ISO ή η εισαγωγή συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ποιότητας είναι τεχνολογική καινοτομία μόνο όταν συνδέονται άμεσα με την εισαγωγή νέων ή σημαντικά βελτιωμένων διαδικασιών.
- Η δημιουργία μίας απλής ιστοσελίδας με πληροφορίες, χωρίς on-line νέες και πρωτότυπες υπηρεσίες δεν αποτελεί καινοτομία. Αν υπάρχουν οι πρωτότυπες υπηρεσίες τότε αποτελεί παράδειγμα μη τεχνολογικής καινοτομίας
- Οι οργανωτικές καινοτομίες θεωρούνται τεχνολογικές μόνο στην περίπτωση που βασίζονται σε νέες τεχνολογικές εφαρμογές και επιφέρουν μετρήσιμες αλλαγές στην απόδοση, για παράδειγμα αύξηση στην παραγωγικότητα ή στις πωλήσεις.

**Τι δεν είναι καινοτομία οποιασδήποτε μορφής**

Ένα σημαντικό κριτήριο για όλα τα είδη καινοτομίας είναι ότι πρέπει να περιέχουν μία σημαντική αλλαγή / διαφοροποίηση στα υπάρχοντα προϊόντα (αγαθά ή υπηρεσίες), τις διαδικασίες, τις μεθόδους εμπορίας ή τις οργανωτικές δομές και πρακτικές της επιχείρησης. Δεν είναι λοιπόν καινοτομία αλλαγές οι οποίες:

1. έχουν μικρή σημασία ή εμβέλεια ή δεν επιφέρουν ικανό βαθμό νεωτερισμού στην επιχείρηση όπως:
   - διακοπή χρήσης μίας διαδικασίας, μεθόδου εμπορίας ή εμπορικής εκμετάλλευσης ενός προϊόντος,
   - αλλαγές προερχόμενες αποκλειστικά από μεταβολές των τιμών των παραγωγικών συντελεστών,
   - απλή αντικατάσταση ή αναβάθμιση ενός προϊόντος ή διαδικασίας ή συσκευασίας
   - παραγωγή επί παραγγελία
   - εποχιακές και άλλες κυκλικές μεταβολές.
2. επιφέρουν “άλλες δημιουργικές βελτιώσεις”, όπου ο νεωτερισμός δεν αφορά τη χρήση ή τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά απόδοσης των προϊόντων, ούτε τον τρόπο παραγωγής ή και διανομής

τους, αλλά την αισθητική ή άλλες υποκειμενικές ιδιότητες, όπως αλλαγές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό στη μόδα ή γενικά αλλαγές αισθητικής φύσεως.

**ΒΚ38 Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)**

Βλέπε συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ.Β.18 «Οδηγοί: Καινοτομίας, Συνεργατικών Πράξεων, Έξυπνα Χωριά».

Ως ανωτέρω σχετικά με την οργανωτική καινοτομία.

**ΒΚ44 Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση**

Προκύπτει από την εξέταση των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, όπου εξετάζεται εάν ο φορέας παροχής της επαγγελματικής κατάρτισης έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο επαγγελματικής κατάρτισης. Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω θα πρέπει να προσκομίζονται κατά περίπτωση:

- Έναρξη στην Δ.Ο.Υ./ΚΑΔ ή/και
- Βεβαίωση αρμόδιου Εργοδότη/Φορέα για υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων.

**ΒΚ45 Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής**

Προκύπτει από την εξέταση των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, όπου εξετάζεται εάν ο φορέας παροχής της επαγγελματικής κατάρτισης διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ ή πρόσβαση σε αυτές. Τα ανωτέρω τεκμηριώνονται από την προσκόμιση κατά περίπτωση:

- σχετικό πιστοποιητικό ΕΟΠΠΕΠ
- αποδεικτικό πρόσβασης σε πιστοποιημένες δομές
- Ιδιωτικών Συμφωνητικών Μίσθωσης ή Κατοχής και
- φωτογραφική Τεκμηρίωση

**ΒΚ46 Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού**

Προκύπτει από την εξέταση των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, όπου εξετάζεται εάν ο φορέας παροχής της επαγγελματικής κατάρτισης διαθέτει επαρκές εκπαιδευτικό προσωπικό για την υλοποίηση της πρότασης. Τα ανωτέρω τεκμηριώνονται από την προσκόμιση κατά περίπτωση:

- Ιδιωτικών Συμφωνητικών συνεργασίας ή/και
- Συμβάσεις.

**ΒΚ47 Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης (απαιτείται ο καθορισμός της ομάδας στόχου /προτεραιότητας στην περιγραφή της υπο-παρέμβασης και ο τρόπος / διαδικασία επιλογής αυτών)**

Εξετάζεται η τεκμηρίωση στο σχετικό πεδίο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης. Οι ωφελούμενοι των προγραμμάτων κατάρτισης θα πρέπει συνάδουν με αναφερόμενα στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα (βλέπε Παράρτημα ΙΙΙ.Β.13 της πρόσκλησης, Κεφάλαιο Τεχνικά Δελτία υπο-παρεμβάσεων Τοπικού Προγράμματος, πεδία «αναλυτική περιγραφή υπο-παρέμβασης» και «δικαιούχοι»).

**ΒΚ49 Δαπάνες που καθιστούν την μεταποιητική μονάδα παραγωγής επισκέψιμη ή η μεταποιητική μονάδα είναι ήδη επισκέψιμη**

Εξετάζεται η περιγραφή στο σχετικό πεδίο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τεκμηριώνεται από την ύπαρξη αντίστοιχων αιτούμενων δαπανών και σχετικών προτιμολογίων ή την ύπαρξη σχετικής άδειας λειτουργίας.

**ΒΚ51 Η πράξη αφορά σε επιχείρηση κοινωνικών υπηρεσιών**

Το κριτήριο εξετάζεται σύμφωνα με το περιεχόμενο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, λαμβάνοντας υπόψη τον κοινωνικό χαρακτήρα της παροχής υπηρεσιών (υπηρεσίες υγείας, φροντίδας ευάλωτων ομάδων τοπικού πληθυσμού, όπως παιδιά, ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων της περιοχής παρέμβασης κλπ), όπως περιγράφονται στο εγκεκριμένο Τοπικό Πρόγραμμα (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.Β.13)

**ΒΚ52 Η πράξη αφορά σε εκσυγχρονισμό επιχείρησης**

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τεκμηριώνεται από την ύπαρξη αντίστοιχων αιτούμενων δαπανών και σχετικών προτιμολογίων, καθώς και από την ύπαρξη σχετικής άδειας λειτουργίας.

**ΒΚ53 Η πράξη έχει συνάφεια με την πολιτισμική ταυτότητα - δημιουργία αλυσίδας αξίας.**

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τεκμηριώνεται από την ύπαρξη αντίστοιχων δαπανών και σχετικών προτιμολογίων.

**ΒΚ55 Χωροθέτηση της πράξης (ως προς την ορεινότητα)**

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τα σχετικά αποδεικτικά χωροθέτησης υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης, με βάση τις παρακάτω κατηγορίες: ορεινή περιοχή – ορεινοί οικισμοί / περιοχή που αντιμετωπίζει φυσικούς περιορισμούς εκτός της ορεινής.

Στην υπο-παρέμβαση 1.5, για προτάσεις που αφορούν σε ίδρυση καταλυμάτων μόνο σε ορεινές περιοχές, το σχετικό κριτήριο επιλογής παίρνει βαθμολογία 100.

## 4. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

**Γενικά:**

1. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ με τη μορφή .pdf .jpg .png με εξαίρεση τη Μελέτη Βιωσιμότητας, η οποία επισυνάπτεται σε μορφή .xls (σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Υποβολής Αίτησης Στήριξης Παρέμβασης Π3-77-4.1 για πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα/ εκπαίδευσης/ συνεργασίας). Τα αρχεία που προσκομίζονται και αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ είναι σάρωση πρωτότυπων εγγράφων ή πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων ή σάρωση νομίμως επικυρωμένων αντίγραφων αυτών.
2. Οι απαιτούμενες Υπεύθυνες Δηλώσεις (Υ.Δ.) είναι της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α’ 75), όπως εκάστοτε ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής. Γίνονται επίσης δεκτές οι Υ.Δ. που εκδίδονται από το gov.gr. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο τις σχετικές Υπεύθυνες Δηλώσεις που αφορούν το ίδιο το νομικό πρόσωπο, υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού.
3. Δικαιολογητικά αλλοδαπών υποψηφίων, εφόσον εκδίδονται από αλλοδαπή αρχή πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά. Σε διαφορετική περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη. Εάν σε κάποια χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδεται κάποιο/κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω, αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση του υποψηφίου ή, αν ούτε αυτή προβλέπεται, από Υπεύθυνη Δήλωσή του ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής της χώρας εγκατάστασής του, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά και ότι ο υποψήφιος πληροί τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα.

**4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

| Κωδικός – Περιγραφή Τύπου Δικαιολογητικού | Υποχρεωτικό ΝΑΙ/ΟΧΙ | Διευκρινίσεις Δικαιολογητικών |
|---|---|---|
| **01.01.** Άδεια Λειτουργίας σε ισχύ ή οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση | ΝΑΙ | Άδεια λειτουργίας ή Γνωστοποίηση λειτουργίας κατά περίπτωση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.<br>Άδεια εγκατάστασης μηχανολογικού εξοπλισμού ή<br>Γνωστοποίηση εγκατάστασης όπου απαιτείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία κ.λπ. |
| **01.03.** Δικαιολογητικά για Συνδεδεμένες ή/και Συνεργαζόμενες | ΝΑΙ/ΟΧΙ* | Αφορά σε στοιχεία συνδεδεμένων – συνεργαζόμενων επιχειρήσεων του υποψήφιου δικαιούχου:<br>Νομιμοποιητικά έγγραφα (καταστατικά κτλ.), Καταστάσεις Οικονομικών στοιχείων (ισολογισμοί, ΚΑΧ και προσάρτημα)της τελευταίας τριετίας ή/και Έντυπα δήλωσης φορολογίας (Έντυπο Ε3) εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα, Προσάρτημα ή Έκθεση Διαπιστώσεως Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, **Έντυπα Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.)** |
| **01.09.** Προσφορές Προμηθευτών | ΝΑΙ | Ο αριθμός των απαιτούμενων προσφορών καθορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 14Γ της 161876/02-06-2026 κοινής απόφασης.<br>Τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων δαπανών (σύμφωνα με τα αντίστοιχα προτιμολόγια/ προσφορές) – όπου απαιτείται |

| Κωδικός – Περιγραφή Τύπου Δικαιολογητικού | Υποχρεωτικό ΝΑΙ/ΟΧΙ | Διευκρινίσεις Δικαιολογητικών |
|---|---|---|
| **01.15.** Λοιπά Δικαιολογητικά | ΝΑΙ | Λοιπά δικαιολογητικά για τεκμηρίωση επιλεξιμότητας και κριτηρίων βαθμολογίας καθώς και οποιοδήποτε άλλο συμπληρωματικό στοιχείο της αίτησης στήριξης. Τα υποχρεωτικά δικαιολογητικά καθορίζονται από τον Οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης, όπως:<br>• **Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης - αναλυτικός προϋπολογισμός** σύμφωνα με το υπόδειγμα Α.2<br>• Μελέτη **βιωσιμότητας** πράξης σύμφωνα με το υπόδειγμα Α.6<br>• ΦΕΚ ορισμού της περιοχής ως **πληγείσα** από φυσική καταστροφή. Εφόσον η πράξη υλοποιείται σε περιοχή που έχει υποστεί φυσικές καταστροφές, επισυνάπτεται η σχετική απόφαση.<br>• Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τον **καινοτόμο** χαρακτήρα της πρότασης. Υποβάλλονται τυχόν πιστοποιητικά **προμηθευτών** και έντυπα τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού ή υλικών, βεβαιώσεις επιστημονικών ή συλλογικών φορέων ή οποιοδήποτε στοιχείο τεκμηριώνει τον καινοτόμο χαρακτήρα του έργου.<br>Για τις πράξεις **των υπο-παρεμβάσεων 1.1 και 1.2** προσκομίζεται κατά περίπτωση:<br>• Βεβαίωση για την ελλειμματικότητα της μεταποιητικής υποδομής από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Κρήτης (για τις υποπαρεμβάσεις 1.1 και 1.2).<br>• Ιδιωτικά συμφωνητικά μεταξύ παραγωγών και δικαιούχου για τα πιστοποιημένα προϊόντα.<br>• Βεβαίωση αρμόδιου διοικητικού φορέα / φορέα πιστοποίησης για τα πιστοποιημένα προϊόντα.<br>Για τις πράξεις **της υπο-παρέμβασης 1.5** προσκομίζεται κατά περίπτωση:<br>Σχετικά δικαιολογητικά/ αποδεικτικά συμπληρωματικών παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα π.χ. κατάλυμα και παροχή δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού.<br>Για τις πράξεις **της υπο-παρέμβασης 1.7** προσκομίζεται κατά περίπτωση:<br>• Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) ή/και μελέτη ενεργειακής απόδοσης<br>• Μελέτη εξοικονόμησης ύδατος<br>Για τις πράξεις των **υπο-παρεμβάσεων 2.2 και 2.3** προσκομίζονται κατά περίπτωση:<br>• Πιστοποιητικό ΕΟΠΠΕΠ.<br>• Αποδεικτικό πρόσβασης σε πιστοποιημένες δομές.<br>• Συμφωνητικά συνεργασίας ή/και συμβάσεις εκπαιδευτικού προσωπικού.<br>• Βεβαίωση αρμοδίου φορέα για υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων.<br>• Λοιπά στοιχεία εκπαιδευτικού υλικού.<br>Για τις πράξεις των **υπο-παρεμβάσεων 7.1 και 7.3** προσκομίζονται:<br>• Βιογραφικά σημειώματα των μελών του εταιρικού σχήματος.<br>• Αποδεικτικά συμμετοχής σε παλαιότερα σχήματα συνεργασίας. |

| Κωδικός – Περιγραφή Τύπου Δικαιολογητικού | Υποχρεωτικό ΝΑΙ/ΟΧΙ | Διευκρινίσεις Δικαιολογητικών |
|---|---|---|
| **02.02.** Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης - Νόμιμης Λειτουργίας | ΝΑΙ/ΟΧΙ* | • Βεβαίωση Έναρξης Εργασιών από την ΑΑΔΕ (με αποτύπωση των ΚΑΔ δραστηριότητας και του καθεστώτος ΦΠΑ).<br>• Καταστατικό της επιχείρησης (κωδικοποιημένο ή αντίγραφο συνοδευόμενο από τις τροποποιήσεις του) για την περίπτωση νομικών προσώπων ή σχέδιο καταστατικού για τις υπό σύσταση εταιρείες.<br>• Ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας για τις πράξης δικτύωσης (7.1, 7.3)<br>• Βεβαίωση νόμιμου εκπροσώπου για τη μετοχική σύνθεση της εταιρείας (όπου απαιτείται).<br>• Γενικό πιστοποιητικό ΓΕΜΗ.<br>• Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.<br>• Αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο νόμιμου εκπροσώπου (προσκομίζεται για όλους τους μετόχους/εταίρους, σε περίπτωση εταιρειών, εφόσον πρόκειται για εταιρεία νέων ή γυναικών).<br>• Αποδεικτικό από τη ΔΥΠΑ για την ανεργία.<br>• Απόφαση αρμοδίου οργάνου ή άλλο έγγραφο, για τον ορισμό νομίμου εκπροσώπου.<br>• Απόφαση αρμοδίου οργάνου για την υποβολή της πρότασης, σε περίπτωση νομικών προσώπων.<br>• Απόφαση αρμοδίου οργάνου όπου αναφέρεται το πρόσωπο που ασκεί τη διαχείριση της εταιρείας (όπου απαιτείται).<br>• Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι ο δικαιούχος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης.<br>• Αποδεικτικό έγγραφο εγγραφής αγρότη στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (Κ.Η.Μ.Ο.). |
| **02.03.** Ιδιοκτησιακό Καθεστώς τόπου υλοποίησης της επένδυσης | ΝΑΙ/ΟΧΙ* | Τίτλοι ιδιοκτησίας οικοπέδου ή και εγκαταστάσεων, όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί η επένδυση, μισθωτήρια, προσύμφωνα κ.λπ.<br>Υπεύθυνη Δήλωση για βάρη και διεκδικήσεις στο ακίνητο ή σχετικά πιστοποιητικά εφόσον έχουν εκδοθεί.<br>Τα δικαιολογητικά αυτά δεν απαιτούνται στις περιπτώσεις άυλης πράξης. |
| **02.04.** Μετοχική Σύνθεση | ΝΑΙ/ΟΧΙ* | Κατά περίπτωση ΦΕΚ δημοσίευσης αρχικού καταστατικού και τελευταίας τροποποίησης ή αντίγραφο του Βιβλίου Μητρώου Μελών και<br>Υ.Δ. πιστότητας αντιγράφου για τις συνεταιριστικές οργανώσεις. |

| Κωδικός – Περιγραφή Τύπου Δικαιολογητικού | Υποχρεωτικό ΝΑΙ/ΟΧΙ | Διευκρινίσεις Δικαιολογητικών |
|---|---|---|
| **03.07.** Τεχνική Περιγραφή του Προτεινόμενου Έργου | ΝΑΙ | • Αναλυτική περιγραφή πρότασης και αναλυτικός προϋπολογισμός κόστους κτηριακών εγκαταστάσεων, αναλυτικός προϋπολογισμός μηχανολογικών και λοιπών δαπανών.<br>• Οικοδομική άδεια συνοδευόμενη από τα εγκεκριμένα τεχνικά σχέδια.<br>• Βεβαίωση χρήσης γης όπου απαιτείται.<br>• Τεχνικά σχέδια κατά περίπτωση: τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης, κατόψεις, όψεις τομές, σχέδια διάταξης μηχανολογικού εξοπλισμού με σχετικό υπόμνημα, τόσο της υφιστάμενης, όσο και της προτεινόμενης κατάστασης.<br>• Φωτογραφικό υλικό.<br>• Μελέτη προσβασιμότητας (τεχνική έκθεση και τεχνικά σχέδια).<br>• Αναλυτική εμβαδομέτρηση και πίνακα μοριοδότησης ΕΟΤ (όπου απαιτείται)<br>• Αναγκαίες τεχνικές ή/και υποστηρικτικές μελέτες<br>• Εγκρίσεις μελετών και σχετικά σχέδια (όπου υπάρχουν)<br>• Απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου αδειοδοτήσεις (όπου υπάρχουν)<br>• Βεβαίωση υποβολής αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες<br>• Βεβαίωση αρμόδιας υπηρεσίας ή ΦΕΚ χαρακτηρισμού κτηρίου ως διατηρητέου ή παραδοσιακού<br>• Έγκριση περιβαλλοντικών όρων εφόσον απαιτείται ή ΥΔ για προσκόμισή της πριν το πρώτο αίτημα πληρωμής ή τροποποίησης εφόσον προηγείται ή βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού ότι δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ) για το έργο. |
| **07.01.** Οικονομικά Στοιχεία | ΝΑΙ/ΟΧΙ** | Κατά περίπτωση ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσεως Καταστάσεις Οικονομικών στοιχείων<br>ή/και Έντυπα δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Φορολογικά έντυπα Ε1, Ε3, Ν και Ε5)<br>Προσάρτημα ή Έκθεση Διαπιστώσεως Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή<br>Φύλλο Μερισμού,<br>Ακριβές απόσπασμα πρακτικού με ορισμό διαχειριστικής αμοιβής εταίρων ή μετόχων, οικονομικά στοιχεία εταίρων ή μετόχων.<br>Τα οικονομικά στοιχεία θα πρέπει να αφορούν την τελευταία **τριετία**.<br>Φορολογική ενημερότητα.<br>**Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης ίδιας συμμετοχής**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σημείο 5.2 της Πρόσκλησης, στο Κριτήριο Επιλεξιμότητας 29 και στο Κριτήριο Βαθμολόγησης ΒΚ25 του παρόντος οδηγού.<br>**Έντυπα Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.) του δικαιούχου (στην περίπτωση υφιστάμενων επιχειρήσεων).** |

| Κωδικός – Περιγραφή Τύπου Δικαιολογητικού | Υποχρεωτικό ΝΑΙ/ΟΧΙ | Διευκρινίσεις Δικαιολογητικών |
|---|---|---|
| **09.02.** Υπεύθυνες Δηλώσεις / Δήλωση ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση | ΝΑΙ | Υπεύθυνη δήλωση (ΥΔ) Υποψήφιου Δικαιούχου,<br>ΥΔ De Minimis,<br>ΥΔ ΜΜΕ σύμφωνα με τα υποδείγματα,<br>ΥΔ για ιδιωτική συμμετοχή<br>λοιπές ΥΔ (όπου απαιτούνται). |

***Στις περιπτώσεις υφιστάμενων επιχειρήσεων και υπό σύσταση επιχειρήσεων με Συνδεδεμένες ή/και Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις είναι υποχρεωτικό δικαιολογητικό**

**** Στο ΟΠΣΚΕ εμφανίζεται η επιλογή να μην υποβάλεις σχετικό δικαιολογητικό, για την ΟΤΔ όμως αποτελεί υποχρεωτικό κατά περίπτωση δικαιολογητικό/-α.**

## 5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

*(Αφορά εργασίες που δεν εμπίπτουν στη μελέτη απλοποιημένου κόστους και τις λοιπές εξαιρέσεις που αναφέρονται στην παρ. 7 του άρθρου 14Γ της ΥΑ)*

Για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους της δαπάνης, ο υποψήφιος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία όπως προσφορές προμηθευτών ή έρευνα από το διαδίκτυο. Εφόσον **το μοναδιαίο κόστος** μιας υπηρεσίας ή ενός είδους υπερβαίνει, σε αξία τα 5.000€ (χωρίς ΦΠΑ), ή υπερβαίνει σε συνολικό ποσό τα 10.000€ (χωρίς ΦΠΑ) ανά κατηγορία υπηρεσίας ή είδους, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον δυο (2). Ως αποδεικτικό νοείται και η τιμολόγηση της υπηρεσίας ή είδους με το κατάλληλο κατά περίπτωση φορολογικό παραστατικό. Ειδικότερα, οι προσκομιζόμενες προσφορές θα πρέπει να είναι πλήρεις, ανεξάρτητες και συγκρίσιμες. Κατά την έννοια αυτή θα πρέπει να είναι αναλυτικές, να περιλαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες λεπτομέρειες/ τεχνικά χαρακτηριστικά, να προέρχονται από μη συνεργαζόμενες/ συνδεδεμένες εταιρείες και να αφορούν ομοειδείς συγκρίσιμες δαπάνες. Ο αρμόδιος ΕΦ καλείται να αξιολογήσει τόσο τις οικονομικές παραμέτρους των προσφορών, όσο και τις ποιοτικές. Έτσι είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δυνητικός δικαιούχους να τεκμηριώσει και ο αρμόδιος ΕΦ να αποδεχθεί, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Αναφορικά με τις δαπάνες που αφορούν σε όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών το ύψος τους (χωρίς ΦΠΑ) ορίζεται σε:

α. Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) και ως το ποσό των 4.000€.

β. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου καθώς και δαπάνες προβολής και προώθησης σε ποσοστό έως το 12% του προτεινόμενου προϋπολογισμού της πράξης. Για ειδικές κατηγορίες πράξεων και κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να διαφοροποιηθεί μετά και από τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ.

Ειδικότερα, δεν απαιτείται προσκόμιση παραστατικών τεκμηρίωσης του «εύλογου κόστους» για:

- μελέτες, συμβουλευτικές υπηρεσίες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες,
- δαπάνες για τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα εναλλακτικής προσφοράς από την αγορά, ωστόσο σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται τεκμηρίωση,
- λοιπές δαπάνες για τις οποίες η καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιείται βάσει των οδηγών απλοποιημένου κόστους. Στις περιπτώσεις αυτές εξετάζεται η δήλωση δαπανών ως προς τη συμβατότητά τους με τους οδηγούς.

Κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης απαιτείται η επαλήθευση του εύλογου κόστους από τους αξιολογητές και η αποτύπωση των αποτελεσμάτων αυτής.

Στις περιπτώσεις όπου ο υπολογισμός δαπανών γίνεται βάσει μεθόδου απλοποιημένου κόστους απαιτείται ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των οριζόμενων στους σχετικούς οδηγούς.